

de **AAMBINDER**

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Een gebouw van God

ds. J. van Rijswijk, Oud-Beijerland

Paulus schrijft in 2 Korinthe 4 over het lijden van Gods kinderen in deze wereld. Heel wonderlijk spreekt hij over een 'lichte verdrukking, die zeer haast voorbijgaat'. Hoe kan Paulus zo iets zeggen?

► Want wij weten dat, zo ons aardse huis dezès tabernakels gebroken wordt, wij een gebouw van God hebben, een huis niet met handen gemaakt, maar eeuwig in de hemelen.

2 Korinthe 5:1

Wel, de apostel mag door het geschonken geloof zien op de heerlijkheid die al Gods kinderen wacht. In het licht van de eeuwigheid is hun verdrukking een verdrukking van slechts tien dagen. 'Die na kortstondig ongeneugt, mij eindeloos verheugt'. In 2 Korinthe 5:1 spreekt Paulus ook over die eeuwige heerlijkheid voor Gods Kerk, en dat tegenover de zwarte achtergrond van de dood. Hij schrijft dat wij tentbewoners zijn.

Bij de voorpagina:

GEREFORMEERDE GEMEENTE MIJDRECHT

In 1920 ontstaat er in Mijdrecht een gezelschap van thuislezers dat uitgroeit tot een huisgemeente. In 1927 sluit deze huisgemeente zich aan bij de Gereformeerde Gemeenten. Begin 1928 neemt ds. G.H. Kersten een 'klein maar keurig'

kerkje in gebruik. Op 25 november 1938 vindt de instituering tot zelfstandige gemeente plaats. Na de schorsing van ds. R. Kok, in 1950, scheurt de gemeente in tweeën en raakt men het kerkgebouw kwijt. Na ruim vijftien jaar in een oude kleuterschool te hebben gekerkt en negen maanden in de Christelijke Gereformeerde Kerk, betreft de gemeente op 14 december 1966 het huidige kerkgebouw. De eerste dienst wordt geleid door ds. C. Harinck, die daarbij spreekt over Haggai 2:10a: 'De heerlijkheid van dit laatste huis zal groter worden dan van het eerste, zegt de HEERE der heirscharen'. De geschiedenis van de gemeente is beschreven in '75 jaar Gereformeerde Gemeente Mijdrecht'. Het aantal belijdende leden bedraagt 34, het aantal doopleden 35.

Wij zijn maar even hier op de aarde. We bewonen een tent die afgebroken wordt. Een tent wijst op een kort verblijf. Wij zijn op doorreis om geopenbaard te worden voor Gods rechterstoel.

We zijn broos. Ons aardse huis is een aarden vat. De sterkste is enkel ijdelheid. Wanneer God onze adem wegneemt, door een hartstilstand of een ernstige ziekte, dan zijn wij niet meer. Ons lichaam wordt afgebroken, en zal dalen in het stille graf, terwijl de ziel reeds voor de rechterstoel verschijnt. Ons doopformulier zegt dat wij de kiemen van de dood en de afbraak vanaf het prilste begin meedragen. Wat een werkelijkheid.

Heerlijk geschapen

Waar komt die afbraak en de dood vandaan? We waren eenmaal zo heerlijk geschapen, om eeuwig met God te leven. De Schepper verlustigde Zich in Zijn schepsel en het schepsel in zijn Schepper. Toen hebben wij ons moeden vrijwillig van God losgescheurd. We hebben voor de duivel, de afbraak en de dood gekozen. En nu is het de mens, wie we ook zijn, gezet om eenmaal te sterven en daarna het oordeel. Het is een stervenswet die wij in werking hebben gesteld (prof. G. Wisse). Weet u dat al? Nee, niet alleen verstandelijk, maar bent u hier door het werk van de Heilige Geest al van overtuigd?

Als de Heilige Geest de schuldbrief uitreikt, ons bekend gaat maken met onze zonden en schuld, dan is daaraan verbonden dat het eeuwigheid wordt in de tijd. Dan ontstaat er een haasten en spoeden, om des levens wil. Paulus wist daarvan door Gods genade. Maar hij wist ook door het werk van Gods Geest van een zalige verwachting. Tegenover het aardse huis en de afbraak van alles wat tijdelijk is, is daar dat eeuwige huis, een huis in de hemelen. Dat huis is onttrokken aan de aarde, onttrokken aan het verdriet, onttrokken aan het verderf. Het ontwerp van dit gebouw

ligt in de stilte van de eeuwigheid. In de verkiezing van de eeuwige Vader, in de verlossing door de Zoon en het toepassend werk van de Heilige Geest. Het is een gebouw uit God, om het eeuwig welbehagen.

Zalige verwachting

'Zo ons aardse huis dezes tabernakels gebroken wordt...', schrijft Paulus. Er staat eigenlijk: 'Indien ons aardse huis gebroken wordt'. Nee, er is geen twijfel bij Paulus. Hij leefde in de zalige verwachting van de spoedige wederkomst van zijn Zaligmaker. Maar als hij dat niet zal meemaken en gelegd zal worden in het stille graf, tot de jongste dag, dan zal hij met de ziel al in de hemel mogen zijn, bij de drie-enige God. Dan zal zijn lichaam wachten op die grote dag, om dan met lichaam en ziel eeuwig bij de Heere te mogen zijn. Eeuwig in de hemelen. Om daar een lichaam te ontvangen dat in staat gesteld zal worden om de hemelse heerlijkheid te kunnen dragen.

Dat huis is onttrokken aan de aarde, onttrokken aan het verdriet, onttrokken aan het verderf.

In de hemel is geen vermoeidheid, geen ziekte, geen honger, geen dorst, geen veroudering, geen rouw meer aanwezig. Dan zal Gods kind verlost zijn van duivel, wereld en eigen vlees. Dan zal er geen geestelijke strijd meer zijn tussen vlees en geest, tussen de oude en de nieuwe mens.

Als Gods kinderen in de heerlijkheid mogen komen, dan hoeven ze nooit meer te verhuizen. Het heerlijkste zal zijn om de drie-enige God eeuwig te loven en te prijzen, om de kroon neer te werpen voor de voeten van het Lam. Lezer, lezeres, zal dat ook uw toekomst zijn?

Geleerd op de leerschool

Paulus zegt: 'Want wij weten'. Dat is de wetenschap van het zaligmakend geloof, geleerd op Gods leerschool door de Heilige Geest. Paulus mocht niet alleen weten dat dat geloof geplant was in zijn hart, maar ook dat het geoefend mocht worden door de Geest.

'Want wij weten'. Dat is een zeker weten, zoals Job eenmaal mocht getuigen: 'Want Ik weet: Mijn Verlosser leeft'.

Paulus mocht twee zaken weten, die wij allen moeten weten, wil het wel zijn op reis naar de eeuwigheid. Het zijn twee zaken die allebei beginnen met de letter r.

We zullen hier op aarde door Gods Geest overtuigd en geleid onze Rechter om genade leren smeken. En we zullen ook iets kennen van die droefheid naar God. Dan is er een hartelijke liefde in het hart uitgestort tot al Gods deugden. Dan zullen wij mogen aanvaarden dat we tijdelijke en eeuwige straf verdiend hebben. Dan zullen we als een strafwaardige buigen voor God en onder God. Maar dan zal ook de Redder Zich openbaren vanuit Zijn Woord: Doch het heeft Gode behaagd Zijn Zoon aan mij en in mij te openbaren.

Paulus wist van beide zaken af. U ook? Als we buiten deze Redder, buiten Christus, sterven, dan zal er een eeuwig huis voor ons zijn in de buitenste duisternis. Laat u toch met God verzoenen.

En volk van God, na een verdrukking van tien dagen is er een zaligheid die niet uit te spreken is. Eeuwig in de hemelen zijn, om het eeuwig welbehagen. ♦

Uit:
HET ABC VAN HET GELOOF
dr. A. Comrie
(uitg. De Banier, 2016).

A

AANHouden

Aanhouden. Dat is immers het eerste wat de Heilige Geest werkt; en als dat werkelijk wáár is in het leven, zal de Geest zo iemand ook verder leiden. We kunnen er echter ook nog iets anders uit leren. Als Jezus nadert, worden de zaken waarom het gaat méér op de ziel gebonden. Wat eerst wel een soort algemene verontrusting gaf, wordt nu als het ware een 'huisplaag'. Het is iets waarmee zo'n mens dagelijks wordt geconfronteerd, iets wat hij voor ogen heeft als een oorzaak van zijn benauwdheid en rusteloosheid. De Kananese vrouw ziet dat haar dochter in haar eigen huis door de duivel wordt gekweld. Zo gaat het vandaag nog! Om de mens werkelijk de ernst van iets te laten ondervinden, moet het op hemzelf gaan drukken. Hij kan bedroefd zijn als iets zijn medemens overkomt, maar hij is er veel en veel meer met zijn hart bij betrokken, als hij zélf de man is die door de duivel gekweld wordt vanwege zijn zonden. Dan begint het pas echt ernst te worden. Dan ziet hij naar verlossing uit en houdt hij aan in het gebed. Dan kan hij niet langer rustig blijven.

Merk op dat Jezus nu dichterbij komt, hoewel Hij Zichzelf nog niet duidelijk openbaart. Ja, Christus komt tot zulke mensen, al is het in Tyrus en Sidon of in de meest goddeloze uithoeken, steden of families, om te helpen en te redden! ▶

- ▶ Hij komt door het Woord en de verkondiging daarvan, en roept uit dat Hij Degene is Die genezing biedt van alle geestelijke kwalen. En hoewel die persoon voor zichzelf nog niet veel kan beginnen met het Woord dat hem wordt aangeboden, het bewaart hem echter wel voor wanhoop. Het Woord zorgt er ook voor dat hij met grote ernst gebonden blijft aan de middelen der genade. Ja, het zorgt ervoor dat hij van zijn kant zich wel duizendmaal aan God toevertrouwt en overgeeft om het eigendom van Christus te zijn.

We kunnen er nog meer uit leren, en daarmee komen we toe aan de bespreking van het 'aanhouden' zelf. We zien hier dat zo iemand aan het roepen gaat. Deze Kananese vrouw houdt aan en roept: 'Heere, Gij Zone Davids, ontferm U mijner!' Daaruit kunnen we afleiden hoe zij in dat aanhoudende roepen over Christus denkt. Nee, het zijn geen onbestemde en algemene gedachten die zij over Hem koestert. Zo is het wel bij veel mensen, voor wie het werk van de verlossing niet al te sterk leeft. Maar zij is een volhoudster. Ze ziet Hem als Heere. Het grondwoord 'Kurios' in het Grieks geeft namelijk aan dat iemand bedoeld wordt die gezag uitoefent. Het werkwoord waarvan dit woord is afgeleid, geeft aan dat het om autoriteit en gezag gaat. Deze vrouw erkent Jezus dus als een Persoon Die gezag afdwingt; Hij is de Heere van alle dingen. Daarom kan Hij haar helpen. We mogen er niet aan voorbijgaan dat het woord 'Kurios' hetzelfde betekent als het Hebreeuwse woord 'Jehova'. Zij erkent Jezus dus als de waarachtige God. Deze naam kan niet met anderen gedeeld worden. HEERE is Zijn Naam, en Zijn eer wil Hij niet aan een ander geven; Zijn lof wil Hij niet aan gesneden beelden geven. Daarom zal ieder die écht in het gebed wil aanhouden, het voorbeeld van deze vrouw in het oog moeten houden. ♦

▶ wordt vervolgd

Kruispunt in de prediking

ds. A. Schot, Nunspeet

De toepassing is het element in de preek waarin de tijdbetrokkenheid ervan tot uitdrukking komt. Daarom is het ook zo'n gewichtig element voor de hoorder.

We hebben reeds gezien dat er twee zaken van belang zijn voor de tijdbetrokkenheid van de preek: er is een theologisch element en er is een antropologisch element. Het theologisch element gaat over de Godsleer, en het antropologisch element gaat over de mensleer. In welk gedeelte van de preek komt de tijdbetrokkenheid het meest tot zijn recht? Volgens ds. G.W.S. Mulder in zijn dissertatie "Tussen tekst en toepassing" is dat 'daar waar de Godsleer en de mensleer samenkomen'. De auteur geeft op bladzijde 334 van zijn dissertatie aan: 'Homiletisch gezien is er alle reden om te pleiten voor de rechtvaardiging van de goddeloze als het kruispunt in de prediking'. Dit kernthema is gerelateerd aan de Godsleer en de leer van de mens.

De Godsleer heeft betrekking op de leer van God Drie-enig. De leer van de mens heeft betrekking op zijn afkomst, zijn val en zijn verlossing. Samenvattend kan gezegd worden dat de Godsleer en de leer van de mens elkaar kruisen in het kruis van Christus. Daarom is het punt van de rechtvaardiging de kern van onze prediking. In de rechtvaardiging van

de goddeloze wordt de verhouding tussen God en de mens kernachtig gekenschetst. In het thema van de rechtvaardiging komen ook de noties aan de orde van Gods eeuwig ontfermen aan de ene kant, en de schuldige mens die een genadewonder nodig heeft aan de andere kant.

**In de
rechtvaardiging
van de
goddeloze wordt
de verhouding
tussen God en de
mens kernachtig
gekenschetst.**

Onderscheidend en praktisch

Zo kan gezegd worden dat 'de homiletische drieslag staat voor een

Bijbelse prediking die tegelijk geestelijk - onderscheidend en praktisch - aansprekend is' (blz. 336). In de homiletische kernmomenten (dat zijn de momenten waarin de prediker de uitleg van de tekst met het oog op de toepassing verbreedt en verdiept in de Schrift) toont zich de zin en mening van de Heilige Geest. Op deze wijze spreekt de prediker 'naar het hart van Jeruzalem'.

Ds. Mulder eindigt zijn dissertatie met de woorden: 'In deze homiletische kernmomenten wordt de hoorder meegenomen in de diepte en de hoogte, lengte en breedte van de Schrift, zal hij duidelijkheid verkrijgen over de betekenis van de gekruiste Christus in het leven van alledag en wordt de prediking gericht op zijn hart. Niet voor niets noemde William Perkins een dergelijke preekwijze de *plain style of preaching*' (eenvoudige stijl van preken).

In de homiletische kernmomenten toont zich de zin en mening van de Heilige Geest.

Homiletische drieslag

De aanprijzing van de homiletische drieslag door de promovendus leverde bij de verdediging van het proefschrift voldoende vraagstof op voor de opponenten. Prof. dr. M.J. Kater vroeg of de presentatie van de homiletische driehoek op bladzijde 320 de predikant niet te veel centraal stelt. 'Waarom niet veel meer

benaderd dat het de beweging van het Woord is?' Ds. Mulder citeerde Jesaja ('Wee mij, ik verga') en ook Paulus ('Wie is tot deze dingen bekwaam?') De predikant dient niet centraal te staan, maar de dienaar is wel de verbindende schakel. Hij gaat te rade bij het Woord, maar het Woord blijft de norm.

Dr. J. van de Kamp vroeg onder andere hoeveel ruimte er zit tussen de tekst en de toepassing. Hij stelde dat er bij Teellinck en Hoornbeeck geen ruimte zit tussen tekst en toepassing, maar dat die twee samenvallen. Moeten die twee ook vandaag niet samenvallen?

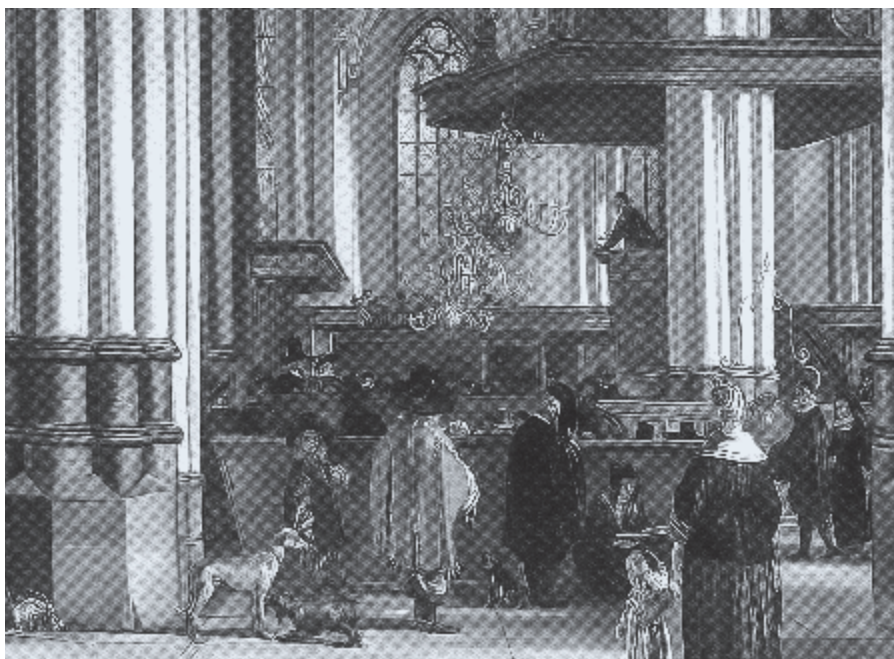
Ds. Mulder gaf aan dat er principieel geen ruimte zit tussen tekst en toepassing, maar een preek is niet voor niets een preek. De preek is het voertuig van de boodschap. Het thema 'kruispunt' geeft voor zowel de predikers als voor de hoorders genoeg stof om te overdenken.

Diepe verlorenheid

Laat ik dit artikel besluiten met enkele vragen: Stellen wij als predikers de hoorders en onszelf ook als schuldenaars voor Gods heilig recht?

En prediken wij de zondaar in zijn diepe verlorenheid? En beseffen wij als hoorders ook dat wij als schuldige zondaren met God in rekening staan en niets kunnen aanbrengen om aan Gods recht te voldoen?

In de lijn van deze studie durf ik de stelling wel aan: Als dit niet functioneert, ontbreekt ten diepste de toepassing van de preek. En waar dit wel functioneert, kunnen we in de prediking en in ons persoonlijk leven nooit om het kruis van Christus heen. Het zou een zegen zijn als dit tot verdieping mag leiden in het spreken en in het luisteren! ♦

► Beeld: Oude Kerk Amsterdam

► slot volgt

Respect en dank

J.N. van de Poel, secretaris deputaatschap Kerk en Overheid

In december nam mr. C.G. (beter bekend als Kees) van der Staaij afscheid van de Tweede Kamer. Op zaterdag 10 februari neemt de SGP afscheid van haar oud-partijleider.

Aan een kwart eeuw Kamerlidmaatschap, waarvan ruim dertien jaar als fractievoorzitter en partijleider, kwam een einde. Vanaf 2017 was Van der Staaij het langstzittende Kamerlid en nestor van de Kamer.

Zijn missie, beter gezegd: zijn roeping, is vanaf het begin (1998) geweest om 'de beginselen van Gods Woord op staatkundig terrein tot meerdere erkenning te brengen'. Deze missie en roeping is hij tot zijn laatste vergaderdag van de Kamer trouw gebleven.

Bij zijn start als Kamerlid telde de Kamer nog 37(!) zetels voor christelijke partijen (CDA, RPF, GPV en SGP). Sinds de laatste verkiezingen is dit aantal gereduceerd tot 11. Van der Staaij maakte drie minister-presidenten mee (Kok, Balkenende en Rutte) en negen kabinetten. Het politieke landschap in ons land is sterk verdeeld geworden. Het gezag van Kamerleden en het vertrouwen in de politiek zijn flink gedaald. Te midden van deze dynamiek bleef Van der Staaij een stabiele factor.

Seculier land

Inhoudelijk moet het hem pijn hebben gedaan dat de 'meerdere erkenning' van het heilzame van Gods geboden er niet is gekomen. Deze pijn zal hij met name hebben gevoeld bij debatten en gesprekken over 'medisch-ethische vraagstukken'

(abortus, voltooid leven, gender) in het politieke en maatschappelijke domein. Ons land is een seculier land geworden. Godsdienst doet er niet meer toe. Het liberale denken en het gelijkheidsdenken zijn dominant geworden.

In het seculiere politieke domein bleef Van der Staaij (citaat van hemzelf) 'vanuit Bijbelse waarden en normen herkenbaar en constructief bijdragen aan goede besluitvorming'. In het debat was hij altijd gericht op de inhoud. Politiek was zijn houding: waar mogelijk gedogen en steun geven (uiteeraard met bijbehorende

politieke tegenprestatie). En als het moest, steunde hij een motie van wantrouwen.

Zijn constructieve optreden al die jaren heeft - ondanks voor velen 'omstreden standpunten' - breed waardering en respect opgeroepen, bij vriend en vijand. 'Als Van der Staaij spreekt, leg je altijd even je pen neer' (citaat van Rutte).

Het is de verdienste van Van der Staaij dat hij de reformatorische zuil verder op de kaart heeft gezet, niet in de laatste plaats door zijn media-optreden. Hij heeft erkend dat de media niet meer zijn weg te denken uit onze samenleving. Zijn inhoudsvol en openhartig publiek optreden heeft ertoe bijgedragen dat de SGP een eigentijds gezicht heeft gekregen.

Staatsrechtelijk geweten

Van der Staaij is bij zijn afscheid door de Kamervoorzitter getypeerd als het staatsrechtelijk geweten van de Kamer. Onze rechtsstaat en onze grondrechten doen ertoe, zo was zijn overtuiging.

Een gebroken klank

ds. P.J. de Raaf, Boskoop

**Blaast de bazuin te Sion, en roept luide op den berg
Mijner heiligheid; laat alle inwoners des lands beroerd zijn;
want de dag des HEEREN komt, want hij is nabij.**

Joël 2:1-11

Hij stond pal voor de vrijheid van godsdienst. Dit bleek onder andere (na een interne SGP-discussie over artikel 36 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis) uit zijn steun voor de eigentijdse visie op Bijbels genormeerde politiek in de huidige democratische rechtsstaat. Het bleek ook concreet tijdens de coronadebatten, waarin hij een stevig pleidooi hield voor het belang van het kunnen bijwonen van de zondagse erediensten.

Trouw woonde Van der Staaij de periodieke overlegmomenten bij van de SGP met de reformatorische kerken. Met elkaar deelden we dan de zorgen over de ontwikkelingen in onze samenleving, en dachten we na over de invulling van de eigen roeping van de kerken richting de overheid. Wij kijken terug op een goede samenwerking, openhartige gesprekken en prettige persoonlijke contacten.

Van der Staaij: een boegbeeld en een visitekaartje. In de debatten 'polariseerde' hij op inhoud, maar bleef in gesprek met andersdenkenden en hechte waarde aan een goede verstandhouding. In die zin houdt hij ons als kerken een spiegel voor. Als kerkverband willen wij onze grote waardering en respect uitspreken voor de wijze waarop Van der Staaij zijn verantwoordelijke ambt als Kamerlid heeft ingevuld. Dank voor de inzet voor de handhaving van de eigen vrijheid, verantwoordelijkheid en roeping van de kerken. Boven alles wensen we hem toe: Gods zegen voor de toekomst, samen met zijn vrouw en kinderen.

Kees van der Staaij heeft 'op Gods trouw volstandig gebouwd'. Niet uit eigen verdienste. Daarom sluiten we af met zijn eigen laatste woorden in de Tweede Kamer: 'Soli Deo Gloria!' ♦

Als het luchtalarm afgaat, schrikken we toch altijd even. We kijken onwillekeurig even op ons horloge. Wanneer het dan precies 12.00 uur blijkt te zijn op de eerste dag van de maand, zijn we weer gerustgesteld. Het is maar een test.

Joël roept op om de bazuin te blazen. Het gaat hier over de sjofar, de ramshoorn. Dit was geen instrument om melodieuze muziek te spelen. Het was vooral een middel om signalen door te geven. Dit keer moest op de sjofar een gebroken klank geblazen worden (kanttekening 2). Korte stoten. Iedereen staat aan de grond genageld: het luchtalarm gaat af in Jeruzalem. Er dreigt een groot gevaar: de dag des HEEREN is in aantocht. Valse profeten preken graag over: 'Vrede, vrede' (Jer. 8:11). Een boodschap die wel in de smaak valt. Aangenaam om naar te luisteren. Maar de ware profeten, toen en nu, brengen een eerlijke boodschap. Een alarm voor onbekeerde zondaren!

Het naderende leger

Joël ziet in de verte iets aankomen. Een donkere vlek verspreidt zich over de heuvels, zoals normaal gesproken het morgenlicht aankomt. Nu gaat het om een zeer groot leger. Waar bestaat dit leger uit? Opnieuw uit sprinkhanen? Soldaten uit Babel? Of misschien engelen? We weten het niet. Profetieën hebben soms ook meerdere vervullingen. In elk geval verteert dit leger alles. Vóór het leger is het een paradijs, erachter een woestijn. De gezichten van de mensen verstrakken en worden asgrauw (vers

6). De helden uit het leger lopen elkaar niet voor de voeten. Ze komen werkelijk overal binnen. Niets kan hen stoppen. Niets houdt hen tegen. Alle hemellichten stoppen met licht geven (vers 10). Dat betekent niet alleen dat het donker wordt, maar ook dat de tijd stopt. Het wordt niet meer 'morgen'. De eeuwigheid breekt aan.

De HEERE komt

Dan ziet Joël de Aanvoerder van dit leger. Het is de HEERE Zelf. 'Hij komt, Hij komt om d' aard' te richten'. Hij verheft Zijn stem. Machtig klinken de bevelen aan Zijn leger. Hij komt om Zijn woorden uit te voeren. Zijn waarschuwingen waren geen loze dreigementen, maar worden allemaal werkelijkheid. Wat kunnen wij Gods Woord onbewogen aanhoren. Als Gods knechten de sjofar aan de mond zetten en een gebroken klank blazen. 'Bekeert u van uw boze wegen, want waarom zoudt gij sterven?' (Ez. 33:11). 'Kust den Zoon, opdat Hij niet toorne, en gij op den weg vergaat' (Ps. 2:12). Maar wie van ons zal de dag des HEEREN verdragen? (vers 11). Wat een wonder dat Hij deze dag laat aankondigen! In de ernstige woorden van Joël ligt Evangelie opgesloten. Voordat u gebroken zou worden, krijgt u tijd om te buigen. De Rechter van straks is vandaag gewillig om uw Redder te zijn. Niet om ons, maar om Jezus' wil. 'Want Christus heeft ook ééns voor de zonden geleden, Hij rechtvaardig voor de onrechtvaardigen, opdat Hij ons tot God zou brengen' (1 Petr. 3:18).

► wordt vervolgd

De aangevochten Stad

ds. B.J. van Boven, De Valk-Wekerom

Nu breekt er voor Stad Mensziel een onvergetelijke tijd aan.

Immanuël komt allereerst Zelf tot de inwoners van de Stad om met hen te spreken. Hij prijst de inwoners voor de blijken van hun hartelijke liefde die ze Hem betoonden. Dan stelt Immanuël naast kapitein Geloof nog een andere kapitein aan. Zijn naam is Bevinding en iedereen is blij met zijn benoeming vanwege zijn grote dapperheid en veel geduld. Binnen korte tijd hebben al veel soldaten zich gemeld om onder zijn witte vaandel te dienen. Ze krijgen een wapenschild met daarop een dode leeuw en een dode beer. De adjudanten zijn Verstandig en Geheugen.

Grote voorrechten

Bunyan leert ons hier wat ware bevinding is. Er is zoveel bevinding die niet uit God is. De ware bevinding is gewerkt door de Heilige Geest, gegrond op Gods Woord en gaat altijd samen met het waar zalmakend geloof. Zo mag Bevinding weleens grote daden doen in de Naam des Heeren. Zo buigt Bevinding diep voor Immanuël. Bevinding kent een verlicht verstand en een sterk geheugen. Geliefde lezer, mogen wij door genade van deze bevinding iets kennen?

Immanuël heeft met de inwoners van de Stad een nieuw verbond gesloten. Hij geeft hun ook een nieuwe grondwet. Het doel van die grondwet is om het juk van Mensziel te verlichten.

We zullen de voorrechten van deze grondwet eens overdenken:

- Allereerst: volkomen vergeving van zonden en die vergeving is voor eeuwig.
- Dan geeft Hij haar Zijn testament vol van vrede en vertroosting.
- Hij geeft haar ook een deel van Zijn genade en goedertierenheid.
- Ten vierde geeft Hij hun de wereld met alles wat daarin is tot haar bestwil.
- Hij geeft hun ook een vrije toegang tot Zijn paleis.
- Ten zesde geeft Hij volmacht om alle diabolisten in de stad uit te roeien.
- Ten slotte wijst Immanuël erop dat deze voorrechten alleen de ware inwoners van de Stad gelden en niet voor hen die verbonden zijn aan de diabolisten.

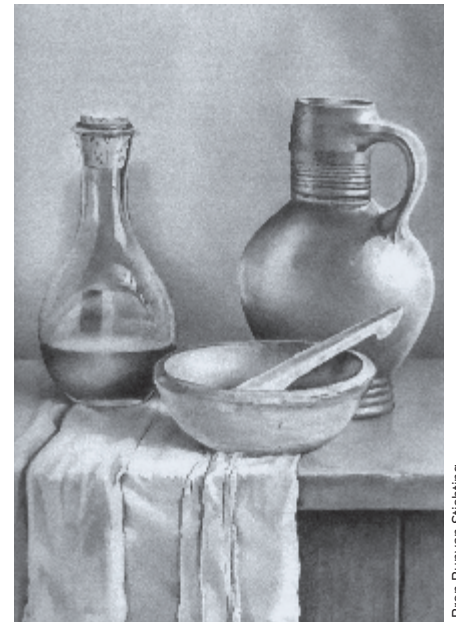
Immanuël stelt ook nog een prediker aan, de heer Geweten. Hij moet de inwoners onderwijzen en waarschuwen. Geweten moet echter wel voortdurend bidden of hij onderwijs mag krijgen van de Geheimschrijver, want zo alleen kan hij een getrouwe prediker zijn.

Wel waarschuwt Immanuël ernstig voor de overgebleven diabolisten, die alles zullen doen om de Stad te verwoesten. Ze zullen zich zelfs vermommen. En ten slotte krijgen alle inwoners van

Stad Mensziel ook nog een schoon wit kleed. Dat moeten ze iedere dag dragen! Ze moeten het ook rein bewaren. Zo zal de wereld hen goed herkennen.

Veel onderwijs

Lezer, wat geeft Bunyan in dit enkele gedeelte veel onderwijs. De voorrechten die Gods kinderen van Immanuël ontvangen zijn nooit in woorden uit te drukken! Volkomen vergeving voor zo'n doodschuldige! Vrede voor een opstandeling. Een geopende toegang voor één die in het paradijs God verliet. Het voorrecht dat het Gods kind in de wereld aan niets zal ontbreken, omdat ze de beste verzekering heeft die maar denkbaar is: 'Het meel van de kruik zal niet verteerd worden, en de olie der fles zal niet ontbreken'. En is het geen onbevattelijk voorrecht dat Hij onderscheid gemaakt heeft waar toch geen onderscheid was? En dan dat tere geweten, dat Immanuël gebruiken wil tot onderwijs.

Bron Bunyan Stichting

Is dat geen voorrecht? En dan het witte kleed! Ach, wat zijn de voorrechten groot! Eén erfenis hoort er ook bij: 'In de wereld zult gij verdrukking hebben'. Dat zal de weg zijn waarin de voorrechten nog groter worden.

Wat is het gevaar toch groot dat een kind van God op weldaden gaat rusten en de Weldoener vergeet.

Gevaarlijke vijanden

Maar dan! Zie, daar sluipt een zekere meneer Vleselijke Gerustheid door de Stad! Hij doet net alsof Hij Immanuël dient, maar in werkelijkheid is hij een vijand. Zijn invloed wordt steeds groter in de Stad. Burgermeester Verstand en de heer Mijn-wil-is-wet laten zich door hem verleiden. Zo begint men in de Stad de voorrechten en de waarschuwingen te vergeten! De strijd tegen de diabolisten verzwakt. De liefde tot Immanuël verkoelt. De vrije toegang tot het paleis wordt steeds minder benut. En...Immanuël is zo bedroefd! Eerst trekt Hij Zich terug in het kasteel, maar daarna verlaat Hij zelfs de Stad. En niemand merkt het.

Intussen regeert Vleselijke Gerustheid de Stad. Hij laat een feestmaal bereiden en nodigt alle inwoners uit. Iedereen is blij, op één na. De heer Vreze Gods is intens bedroefd. En als hem gevraagd wordt waarom hij zo verdrietig is, dan roept hij het uit: 'Waar is Prins Immanuël? Waar heeft iemand van ons Hem gezien? Wanneer hoorde u van Hem of proefde u iets van Zijn kostelijke lekkernijen?' Vreze Gods ontdekt de mannen van de Stad eraan dat Vleselijke Gerustheid een diabolist is! De heer Geweten ontwaakt en valt Vreze Gods bij: 'Ik heb Immanuël ook al lang

niet gezien. Het gaat niet goed in Mensziel'.

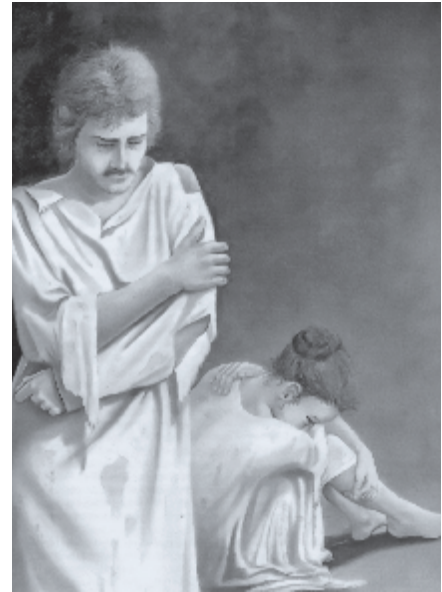
De klederen gescheurd

Het gevolg is dat de gasten verslagen zijn. Ze overleggen wat ze moeten doen en uiteindelijk steken ze het huis van Vleselijke Gerustheid boven zijn hoofd in brand. Vervolgens zoeken ze Immanuël, maar vinden Hem niet. Dan gaan ze naar het huis van Geheimschrijver, maar Hij wil hen ook niet antwoorden. O, nu breekt er een zware tijd aan voor de Stad. Allerlei ziekten breken uit in de Stad, waar velen door getroffen worden. En hun witte kleren? Ach, ze zijn vervuild en gescheurd.

Dan breekt de Vastendag aan, waarop een ernstige boetpreek wordt gehouden. Vreze Gods raadt de inwoners aan een smeekschrift op te stellen en naar Immanuël te zenden. Maar o, het antwoord is aangrijpend: 'Zij hebben Mij verlaten, laat nu Vleselijke Gerustheid hen helpen'. Vreze Gods raadt aan om smeekschrift op smeekschrift op te zenden, maar er komt geen antwoord. En intussen komen allerlei diabolisten tevoorschijn in de Stad.

Vleselijke gerustheid

Geliefde lezer, wat ligt het gevaar op de loer dat een ziel die grote weldaden mocht ontvangen daarop gaat rusten met een vleselijke gerustheid. Toen Jakob bij Pniël de zegen van schuld-vergevende genade mocht ontvangen en Israël werd genoemd, ging hij wonen bij Sichem. Het werd zijn ondergang. Nog nooit is Jakob zo ver bij de Heere vandaan geweest als daar. Toen Hizkia na zijn ziekbed mocht getuigen dat God al zijn zonden achter Zijn rug geworpen had, liet hij aan de gezanten uit Babel al zijn aardse schatten zien. Wat is het gevaar toch groot dat een kind van God op weldaden gaat rusten en de Weldoener vergeet. Dan wordt de verborgen omgang met de Heere zo gemist en de tere vreze des Heeren niet beoefend. En wat wordt het dan een smartelijke beleving als de

Bron Buryan Stichting

ziel erachter komt dat Immanuël de Stad verlaten heeft. Dan blijft er aan hun kant niet anders over dan een gedurig smeekgebed in onwaardigheid en rechteloosheid, totdat Hij hun genadig zij.

Wat een smartelijke beleving als allerlei ziekten en kwalen uitbreken en de Medicijnmeester wordt gemist! Wat een bittere ervaring als allerlei diabolisten de kop opsteken en de Geheimschrijver is er niet om de werken van het vlees te doden. Ach, was er geen welbehagen, het was voor Mensziel verloren.

*Wat zijn er in de Stad bevoorrechte zielen
waar zoveel weldaden haar ten
deel vielen.
Bij bevinding weten ze wat
Immanuël deed
en hoe Hij hen heeft geschonken
het witte kleed.*

*Maar zie hoe Gerustheid de Stad
heeft bedrogen,
hij hield hen de schijn van het ware
voor ogen.
In stilheid moest Immanuël de Stad
gaan verlaten
omdat de inwoners ervan hun
Weldoener vergaten. ♦*

► slot volgt

Een veelzeggend voorstel

ds. J.M.D de Heer, Rotterdam

Een nieuwe manier van Bijbellezen leidt ertoe dat praktiserende homo's toegang krijgen tot het Avondmaal en de ambten. Dat voorstel ligt althans op de synodetafel van de Nederlandse Gereformeerde Kerken (NGK). Hoe kan een kerk, die gereformeerd wil zijn, tot zulke voorstellen komen? En welke les ligt daarin voor ons? Want, wij mogen ons niet boven de ander stellen.

Opvallend is de titel van het rapport dat de synode in maart gaat bespreken. 'Ruimte en richting', zo heet het. Het woord ruimte staat voorop. Dat is ook de mening van het studiedeputaatschap. Homo's behoren ruimte te krijgen, zo is te lezen, 'zoveel ruimte als zij nodig hebben om open te bloeien voor Gods heilig en genadig aangezicht'.

Heiligheid

Het rapport spreekt dus over Gods heilig en genadig aangezicht. Gods heiligheid ziet op de volmaaktheid van al Zijn eigenschappen, Zijn deugden. God is volmaakt rechtvaardig en barmhartig. Zijn liefde is volmaakt, Zijn toorn tegen de zonde ook. Opvallend dat er over deze toorn van God nauwelijks iets staat in het rapport. Wel wordt verwezen naar Romeinen 1. Daar lezen we over Gods toorn over allerlei zonden, ook over homoseksuele praktijken. Maar, vindt het rapport, dat is iets heel anders dan wanneer onze kerkmensen in liefde en trouw

samenleven met mensen van hetzelfde geslacht.

Gods heilige toorn lijkt daarmee 'veiliggesteld' te zijn, daar hoeven

we het niet meer over te hebben. Evenmin dat Gods toorn over de hele gemeente kan komen als de zonde aan de Avondmaalstafel wordt geduld (Heidelbergse Catechismus, vraag 82). Daar gaat het immers over 'goddeloze en ongelovige mensen'. Praktiserende homo's die zichzelf christen noemen, voelen zich door zulke woorden niet aangesproken. Goddeloos? Ze zijn christen! Zelfbeproeving of er bij ons een schadelijke weg is, is dan ook niet meer nodig.

Heilig

Het synoderapport spreekt af en toe over een heilige kerk. Een heilige gemeente, zo is te lezen, 'weet op een liefdevolle manier om te gaan met verschillen van inzicht, met bezwaren en moeiten die uit diepe overtuigingen komen en die verband houden met de duidelijkheid.' Maar, heiligheid heeft toch te maken met Gods eigenschappen en geboden? Of gaat heiligheid op in het goed omgaan met elkaar?

Een predikant-deputaat schrijft dat het zijn verlangen is dat praktiserende homo's 'voor Gods aangezicht en in

► Een nieuwe manier van Bijbellezen leidt ertoe dat praktiserende homo's toegang krijgen tot het Avondmaal en de ambten. Dat voorstel ligt althans op de synodetafel van de Nederlandse Gereformeerde Kerken.

Ons omgaan met de Bijbel

ds. M. Karens, Middelburg

vrijheid en vrede hun weg door het leven kunnen gaan.' Is het leven voor Gods aangezicht inderdaad een leven naar vrije keuze? En, wat is het voor een vrede als we Gods geboden niet meer houden?

Zelfbeproeving

Dit alles speelt zich af in een kerk waar zelfbeproeving nauwelijks aanwezig is. Is het bij ons anders? Onder de vrijgemaakten betrof zelfbeproeving de vraag hoe je als kind van God leeft en niet of je een kind van God bent. Die vraag kwam nauwelijks aan de orde. Je werd immers geboren in het verbond, je leefde in het verbond en je stierf in het verbond. Dat was de gewone gang van een gemeentelid. De gemeente gold als gelovige gemeente.

Het synoderapport gaat er zonder meer vanuit dat mensen 'door God geschapen en geliefd' zijn. Als iedereen elkaar zo ziet, is er niet veel ruimte om elkaar aan te spreken op de levenswandel. Je trekt dan al snel iemands geloof in twijfel, en dat wil je toch niet? Iedereen is immers op de goede weg. Een dergelijk geestelijk klimaat was mede de oorzaak dat wissels zijn omgegaan. Een waarschuwing voor ons!

De vrijgemaakte prediking had ook deze inslag. De functie van Gods wet, de heiligheid van God, Zijn rechtvaardig oordeel over de zonde krijgen een kleine plaats. Separatie tussen twee soorten mensen is er nauwelijks. De prediking wordt algemeen, het uitgangspunt wordt de gelovige mens. Deze gaat ervan uit dat Gods Geest in hem woont en vertrouwt erop dat hij zelf de juiste keuzes zal maken.

Laat dit alles een waarschuwing zijn voor ons. Want, we zijn beslist niet beter. Laten we maar met Psalm 119 vers 18 zingen: 'Doe mij op 't pad van Uw geboden treën; schraag op dat spoor mijn wankelende gangen'. ♦

► slot

Het gebeurde op een zondagmorgen in de pastorie van Nieuwerkerk op Schouwen-Duiveland. Er was een bijzondere gast meegekomen uit de kerk. Hij was een Jood.

Deze man was door Gods genade wedergeboren en een geestelijk zaad van Abraham geworden. Hij had oprecht zijn geloof in Jezus Christus als de Zoon van God mogen belijden en was in Oene gedoopt door ds. J.T. Doornenbal. Die zondagmorgen had hij onder de preek van onze onvergetelijke vader gezeten en hij wilde daar graag nog wat over doorspreken. We hoorden over zijn strijd en over de vijandschap die hij van zijn familieleden ondervond. Na zijn geloofsbelijdenis van Jezus van Nazareth als zijn Verlosser was hij door hen 'doodverklaard'. Opeens sprong hij op van zijn stoel en greep een paar losse velletjes papier die op een Bijbel lagen. Hij legde ze naast de Bijbel. Verbaasd keken we toe. Die man was in een vreemd huis, voor het eerst bij ons op bezoek, en dan doe je zó? Hij legde uit dat je nooit iets boven op de Bijbel mag leggen, want dat is de Heilige Schrift. Toen ging hij verklaren wat dit heilige Boek voor hem was gaan betekenen. Een Jood kent van huis uit de heiligheid van de geschriften. De rabbijnen zeggen: Een Thorarol mag zich nooit op dezelfde hoogte bevinden als zijn lezer. De heiligheid maakt ook dat je een Thorarol niet met blote handen mag aanraken. Voor het lezen gebruik je 'een jad', een aanwijsstokje in de vorm van een handje.

Hoe ga ik om met de Heilige Schrift? Hoe heilig is de Bijbel voor u, voor

jou? Iemand schreef: 'Het heilige van de Schrift zit 'm in de inhoud, niet in het papier'. Dat is zeker waar. Maar wat doe je met een oude Bijbel die je echt niet meer kunt gebruiken? Ik las een advies: Oude Bijbels (ook al zijn ze incompleet) kunnen onder mensen verspreid worden in bus, trein of tram. Eén bladzijde kan al tot zegen zijn, want de Bijbel is de (ganse) Heilige Schrift. 'En dat gij van kinds af de heilige Schriften geweten hebt, die u wijs kunnen maken tot zaligheid, door het geloof hetwelk in Christus Jezus is (2 Tim. 3:15). Leer uw kinderen zorgvuldig en eerbiedig omgaan met hun Bijbel.

De heiligheid van de Bijbel is niet voor iedereen vanzelfsprekend. Het is soms triest om te zien hoe Bijbels op scholen, verenigingen en catechisaties worden beklad. Gelukkig gaan veel jongeren anders om met hun Bijbel. Dit wordt vanzelfsprekend als de Geest het Woord gebruikt om mij te leren wie Adam en Wie Christus is. Dan krijgt je Bijbel een plaats boven je smartphone. Dan gaan we de dichter begrijpen: 'Mijn ziel bewaart Uw trouw getuigenis; dat heb ik lief, ook doe ik Uw bevelen. Uw Woord kan mij, ofschoon ik alles miss', door zijnen smaak, én hart én zinnen strelen' (Ps. 119:84).

Sinds die zondagmorgen in Nieuwerkerk heeft de Bijbel bij ons altijd de bovenste plaats! ♦

Klare wijn

ds. G. Clements, Gouda

Bekende protestantse theologen uit de brede gereformeerde gezindte, zoals dr. Gijsbert van den Brink en dr. Arnold Huijgen, hebben samen met rooms-katholieke theologen, zoals bisschop Gerard de Korte, verklaard een verenigde kerk na te willen streven.

‘Eenheid is wezenlijk voor de kerk’, zegt dr. A.J. Plaisier, voorzitter van het Platform Rome-Reformatie. Het verlangen naar eenheid houdt volgens Plaisier verband met de ‘marginalisering’ van de verscheurde kerken. Op 24 januari j.l. presenteerde het Platform de verklaring ‘Rome-Reformatie nú’.

Het Platform werd reeds in 2017 opgericht, maar leidde door de coronapandemie een slapend bestaan. Inmiddels is het Platform nieuw leven ingeblazen. Volgens genoemde theologen is de belangrijkste hobbel in 1999 al genomen toen het geschil over de ‘rechtvaardigmaking door het geloof’ werd bijgelegd door lutheranen en rooms-katholieken. Laten we eens bezien of dit geschilpunt wel echt overwonnen is. Of is er ten behoeve van de eenheid water bij de protestantse wijn gedaan? En wat is er met de anathema’s (vervloeking) van het concilie van Trente (1545-1563) gebeurd?

Anathema’s

Een van de vloekuitspraken van het concilie van Trente luidt: ‘Indien iemand zegt dat de goddeloze alleen door het geloof gerechtvaardigd wordt, (...) die zij vervloekt’ (canon 9). Op grond van deze vervloeking gingen duizenden mensen de brandstapel op. Het is daarom onbegrijpelijk dat de rooms-lutherse verklaring van 1999 deze vervloeking niet scherp afwijst. Integendeel, zo lezen we in bepaling 42 van deze verklaring, dat

de anathema’s voor ons van betekenis zijn ‘als -heilzame- waarschuwingen waarop wij in leer en leven moeten letten’. Het woord ‘heilzaam’ is onbegrijpelijk als we beseffen dat de roomse inquisitie, met deze anathema’s in de hand, veel onschuldigen heeft gedood.

Toerekenen

Wat betreft de leer van de rechtvaardigmaking missen we in de gezamenlijke rooms-lutherse verklaring het centraal stellen van het Bijbelse woord ‘toerekenen’. Hoe wordt de gerechtigheid van Christus de onze? Door toerekening! (Rom 4:24). De mens staat immers schuldig in Gods gericht. Zijn enig behoud is de toerekening van de gerechtigheid van Christus. De kerk van Rome gebruikt andere woorden, zoals ‘meedelen’, of ‘ingieten’ etc. Zij bedoelt daarmee dat door de doop de genade wordt ingegoten in het hart. Deze sacramentele roomse genadeleer is nog helemaal intact in de verklaring van 1999. ‘Wij belijden gezamenlijk dat de Heilige Geest in de doop de mens met Christus ver-

enigt, rechtvaardigt en hem werkelijk vernieuwt’ (bepaling 28).

Voertuig van genade

Het doopwater blijft op die manier voor de rooms-katholieke lezer een voertuig van genade. Hier is op geen enkele wijze sprake van ‘toegerekende’ gerechtigheid, maar van ‘ingegoten’ gerechtigheid. De roomse dopeling moet zijn zaligheid vervolgens met goede werken afmaken. Men heeft het rooms-katholieke heilssysteem wel vergeleken met een loopbaan. De jonge wedloper heeft vanaf zijn jonge jaren een talent om te rennen, maar moet door oefening de prijs behalen. Zo krijgt de roomse dopeling door het doopwater een geestelijk talent/vermogen mee. Hij moet zich een leven lang oefenen in goede werken om de prijs te behalen. Luther heeft dat roomse systeem tot het uiterste geprobeerd, maar liep er volkomen mee vast. Wat een wonder dat

God niet de vrome, maar de goddeloze rechtvaardigt, om niet, door het geloof. Dit geloof is geen prestatie, maar ‘slechts een instrument, waarmee wij Christus, onze rechtvaardigheid, omhelzen’ (Nederlandse Geloofsbelijdenis, art. 22).

Prachtig heeft Luther de toerekening van Christus’ gerechtigheid verwoord in een lied uit 1523 (verkort weergegeven). In dit lied klinkt het geloofsgetuigenis van een arm zondaar, die alles ontvangt uit genade, door de verlossing die in Christus Jezus is. Klare wijn!

*De schulden hebben dag en nacht
zwaar op mijn ziel gewogen.
Mijn werken brachten mij
geen baat,
hun grond was boos begeren.
Zo raakte ik in angst en nood,
in wanhoop erger dan de dood,*

*Toen zag God in de eeuwigheid
mijn mateloze ellende.
Hij sprak tot Zijn geliefde Zoon:
nu is het tijd, verlaat Mijn troon.
Verdelg de zonde en de dood
en laat hem met U leven. ♦*

Afstanden

ds. H. Hofman, Grand Rapids (VS)

Wie aan overzee denkt, denkt ongetwijfeld aan afstanden. En die zijn er. Hier alleen al als je denkt aan de uren die je over de Atlantische Oceaan vliegt om in Nederland te komen.

Afstanden voel je vaak het meest als er bijzondere zorgen zijn. Maar toen ik voor deze aflevering van Van overzee aan afstanden dacht, kwam er wat anders voor de geest, iets anders dan wat wij gewoonlijk in kilometers of mijlen uitdrukken.

De afstand tussen God en mens bijvoorbeeld. Die afstand was er in het paradijs niet, maar is er wel gekomen. Wat heeft die afstand een ellende veroorzaakt, en nóg. Nu leeft een mens van nature zonder God. En ook na ontvangen genade kan het in de ziel weleens zo stormen dat de merkbare tegenwoordigheid van God zover verwijderd is als het westen van het oosten. Wat moet het arm en rampzalig zijn als Christus wordt gemist als Degene Die de kloof tussen God en mens heeft overbrugd.

Kruimel geloof

Ik moest daaraan denken toen er onlangs een video werd getoond van een ondergrondse tunnel in Gaza, zo'n vijftien meter onder de grond waar gijzelaars werden vastgehouden. Ik dacht: als ik daar eens gezeten had? Zou de opgelaaide discussie over Dordt of hyper-Dordt mij dan nog bezighouden? Zou ik dan nog een kruimel geloof hebben om van het einde des lands tot God te roepen? Ik bedoel maar: het geloof staat of valt niet met wat ik er van geloof, maar of God het dan voor mij vasthoudt en voleindigt. De dichter schreef: 'Laat niet varen de werken Uwer handen'. De afstand tussen Amerika en Nederland is door de jaren heen niet groter of kleiner geworden, maar wat kan de afstand tussen God en mijn ziel soms

zo onmetelijk groot zijn.

Helaas zien we de afstanden ook binnen de gereformeerde gezindte groter worden. Het gaat soms zo geleidelijk, en zo razendsnel. Opvallend ook dat afstanden, naarmate de tijd van Christus' wederkomst nadert, zich vaak dieper en duidelijker aftekenen. Uitgerekend onder mensen die elkaar juist zo nodig hebben in een tijd waarin de kerk en de dochter Sions overgebleven zijn als een hutje in de wijngaard, als een nachthutje in de komkommerhof, als een belegerde stad.

Klein Convent

In de tijd dat ik in Dordt mocht dienen, kenden wij daar het zogenaamde 'Klein Convent.' Drie- of viermaal per jaar kwamen we bijeen als predikanten van verschillende kerkverbanden in de stad waar ooit de Synode van Dordrecht gehouden werd. Eerlijk gezegd, ik was er aanvankelijk wat sceptisch over, had er eigenlijk ook niet zoveel zin in. Laat ik maar eerlijk wezen. Geleidelijk aan veranderde

dit. Niet omdat we er eens goed voor gingen zitten om afstanden te overbruggen. Ook niet omdat we allemaal wat gemaakt vriendelijk of broederlijk tegen elkaar gingen doen, of elkaar bij de voornaam gingen noemen. Het 'geheim' van een vruchtbaar en broederlijk samenzijn kwam uit een andere hoek.

Er lag een soort ongeschreven regel dat we elkaars kerkmuren gewoon lieten staan. Zó luisterden we naar elkaars lezingen of onderwerpen. Zó mocht ieder zijn inbreng geven via een lezing of onderwerp over wat dan ook. Zó mocht ieder op elkaar reageren, zonder de ander verdacht te maken of de uitleg van Zondag 43 over elkaar uit te smeren. Het bijzondere was dat na verloop van tijd de afstanden kleiner werden. Niet omdat we inleverden op wat ons lief en dierbaar was in leer of mening, maar omdat niemand zich bedreigd voelde of zich moest verschansen in een loopgraaf. Ik denk er met weemoed en genoeg aan terug en heb er veel van geleerd. Zo had ik Dordt nog nooit gekend.

Droefheid en ontzetting

De huidige discussies over Dordt, die alleen maar afstanden kweken, volgen we op afstand met droefheid en ontzetting. Mijn herinnering aan Dordt vervult mij echter met verwondering en weemoed. De weemoed van de dichter die dacht aan Jeruzalem: 'Om des huizes des HEEREN onzes Gods wil zal ik het goede voor u zoeken'. ♦

▶ De afstanden binnen de gereformeerde gezindte worden groter.

Bij het geopende Woord, 2024

ds. G.J. van Aalst e.a.;

uitg. Gebr. Koster; € 15,90.

Het dagboek "Bij het geopende Woord" is niet meer weg te denken uit het rijtje dagboeken dat jaarlijks verschijnt. Ook voor 2024 hebben twaalf medebroeders zich ingezet om voor elke dag een waardevolle Bijbeluitleg te geven. Het mooie van dit dagboek, dat door predikanten vanuit onze gemeenten geschreven wordt, is dat er maandelijks een ander onderwerp voorbijkomt. Zo gaat het in de maand mei over het Bijbelboek Nehemia en in juli over de eerste vijf hoofdstukken van het boek Jozua. In oktober wordt nagedacht over Psalm 25 aan de hand van meditatieve gedachten van wijlen ds. A. Hoogerland. Het dagboek bevat zowel onderwijzende als meditatieve elementen. Het onderwijs over de uitleg van gelijkenissen op 19 januari mag wat mij betreft worden ingelijst. Wat is het belangrijk om bij de overdenking

van gelijkenissen verder te denken dan alleen aan praktische voorbeelden uit het dagelijks leven. Duidelijk wordt uitgelegd dat een gelijkenis zowel onthullend als verhullend is. Onthullend voor degenen die door wedergeboorte onderdaan in het Koninkrijk Gods zijn. Verhullend voor hen die in hun onbekeerlijkheid en ongeloof voortleven.

Het meditatieve element in de stukjes op 7 en 8 oktober is hartverwarmend. Treffend wordt er geschreven over de droefheid naar God over de zonden, naar aanleiding van Psalm 25 vers 7: 'Gedenk niet der zonden mijner jonkheid, noch mijner overtredingen...'. Die zonden zijn als een glibberig en modderig levensspoor, dat het schaamrood naar de kaken doet stijgen. Eén gebed past dan maar: 'Sla de zonden nimmer gâ, die mijn jonkheid heeft bedreven; denk aan mij toch in genâ, om Uw goedheid eer te geven'.

De Heere geve dat dit dagboek in uw/jouw leven gebruikt mag worden en tot eeuwige zegen mag zijn.

ds. L. van der Kuijl, Waarde

Dagelijkse troost.

Dagboek bij de Catechismus voor jongeren.

Evert Barten (red.)

uitg. Den Hertog; 365 blz., € 18,90.

In dit boek worden op een heldere en aansprekende stijl alle zondagsafdelingen in dagboekvorm besproken. Een twaalfstal predikanten van onze gemeenten heeft aan deze uitgave meegewerkt. Niet elke zondagsafdeling krijgt evenveel ruimte. Zondag 1 bijvoorbeeld wordt in elf dagboekstukjes beschreven, terwijl aan Zondag 35 zes dagen zijn gewijd. In het algemeen kenmerken alle bijdragen zich door het gebruik van korte zinnen. Dit komt de leesbaarheid ten goede. Jongeren worden op deze wijze geleid door de Bijbelse waarheden. De dagboekstukjes gaan niet alleen in op de leer, zoals die in de Heidelbergse Catechismus is samengevat, maar de jongeren worden ook persoonlijk aangesproken. Het is te merken dat de schrijvers hun bijdragen

hebben gemaakt met het oog op de jongeren en ook met bewogenheid over het heil van hun ziel.

Daaruit spreekt de wens die Barten in het Voorwoord uitspreekt dat dit dagboek een middel mag zijn dat de drie stukken van de Heidelbergse - ellende, verlossing en dankbaarheid - in het leven van jongeren werkelijkheid mogen worden, zijn en blijven. Bij die wens wil ik me graag aansluiten.

In de Heidelbergse Catechismus schittert het goud van Gods Woord. Als jongeren de prediking over de Heidelbergse soms moeilijk vinden, kunnen deze dagboekstukjes hen helpen om de aan de orde zijnde Zondagsafdeling beter te verstaan. Ze zijn echter vooral bedoeld om er de dag mee te beginnen of te eindigen.

Een treffende titel is voor dit boek gekozen: "Dagelijkse troost". Op de rijkdom van die troost wordt steeds gewezen, maar ook op de wijze waarop die troost verkregen wordt. Dit dagboek is geschikt voor jongeren vanaf 16 jaar. Het moge onder de zegen des Heeren voor vele jongeren tot troost zijn.

ds. W. Silfhout, Veenendaal

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

BEROEPEN

te Benthuizen,
ds. J. van Rijswijk te Oud-Beijerland.

BEDANKT

voor Nieuwdorp,
ds. J. van Rijswijk te Oud-Beijerland;
voor Scherpenisse
(voor de zending in Ecuador),
ds. R.A.M. Visser te Apeldoorn.

VERSLAG

VERGADERING CLASSIS GOES 17 JANUARI 2024

Ds. S. Maljaars, consulent van de roepende kerk Kruiningen, opent de vergadering op de gebruikelijke wijze. Hij memoreert dat ds. C. van Krimpen in het ziekenhuis is opgenomen geweest en naar huis mocht terugkeren. Verder vraagt hij aandacht voor onder meer het 35-jarig ambtsjubileum van ouderling A.W. Koole (Krabbendijke) en het terugtreden van ambtsdragers in verschillende classisgemeenten, waaronder ouderling J.A. Blik (Krabbendijke) die 49 jaar heeft gediend.

Volgens de lastbrieven zijn alle gemeenten vertegenwoordigd. Het moderamen wordt als volgt samengesteld: ds. J. IJsselstein, preses; ds. P.C. Vlot, assessor-preses; ds. L. van der Kuijl, assessor; ouderling M. Blankenstijn,

quaestor; ouderling P. van Vijven, scriba. Van het deputaatschap Kerkrecht is een handreiking voor de roepende kerk ontvangen. Het jaarverslag 2022 en de begroting 2023 van het Kerkelijk Nieuws van de classes Goes en Tholen worden vastgesteld. De jaarrapporten van de Raden van Advies van Zorggroep Sirjon en van De Vluchtheuvel worden behandeld, alsmede het jaarverslag van het College van visitatoren. Het College van visitatoren heeft een voorstel uitgereikt voor de kerkvisiteatie van 2024. Het college stelt voor om de ouderlingen, die deel uitmaken van het college, zo nodig ook als visitator te laten optreden. Ook wordt de cyclus van de kerkvisiteatie van twee op drie jaar gebracht.

Als afgevaardigden naar de Particuliere Synode Zuid op 11 april 2024 worden gekozen de predikanten J. IJsselstein, L. van der Kuijl, S. Maljaars en P.C. Vlot, en de ouderlingen M. Blankenstijn, D. den Haan, A.W. Koole en P. van Vijven. Het financieel verslag over 2023 wordt door de quaestor toegelicht. Als gevolg van de bijdrage door de Particuliere Synode Zuid in kosten die in het verleden zijn gemaakt, kan voor 2024 volstaan worden met een bijdrage van € 2,75 per (doop)lid.

Betreffende het onderwerp Kerkelijke eenheid wordt voorgesteld dit nog eens

in de kerkenraden te bespreken en ideeën voor een vervolgbijeenkomst kenbaar te maken bij de classisscriba. Op de volgende classisvergadering kan worden gezien of en hoe er dan mee verder wordt gegaan. Ook kan dit thema tijdens de kerkvisiteatie aan de orde worden gesteld.

Aan de bestuurder van het Calvin College wordt een brief geschreven waarin de classis aangeeft van harte achter het gebruik van de Statenvertaling op de scholen te staan. De classis spreekt expliciet haar steun uit voor het standpunt van het Calvin College om het gebruik van deze vertaling te handhaven.

De volgende classisvergadering komt bijeen op maandag 8 april 2024.

De roepende kerk is Nieuwdorp. Ouderling G. Fijan van de roepende kerk eindigt de vergadering op de gebruikelijke wijze, waarna de preses de vergadering sluit.

P. van Vijven, scriba

WIJZIGING KERKELIJK JAARBOEK

Blz. 270: In Rotterdam-Alexanderpolder is het telefoonnummer van preekregelaar T.J. Rijnveld gewijzigd. Het 010-nummer is vervallen; het mobiele nummer is: 06-14968512.

Berichten

OPEN DAG IN EMMEN

Op zaterdag 9 maart houdt de evangelisatiepost te Emmen open dag. Van 10.00 uur tot 14.00 uur is er gelegenheid om een kijkje te nemen op de post en in kringloopwinkel & activiteitscentrum Bij de Tijd. In de kerk aan de Prinsesselaan 6-I wordt verteld over het werk op de post. Hier is een lunch verkrijgbaar, er is een boekenkraam en een kinderspeelruimte. Ook is er iets te zien van het ambacht houtbranden en portrettekenen. In de kringloopwinkel

(Hoofdstraat 88 - op 10 minuten loopafstand van de kerk) worden workshops gegeven. De dag wordt om 10.00 uur in de kerk geopend door evangelist C. van Drunen. Er is parkeergelegenheid. De opbrengst van de dag is voor de post.

ZANGAVONDEN

Elspeet - Kerk Herst. Herv. gem., zat. 17 febr., 19.00 uur, samenzangavond, Arthur de Jong, orgel; leiding ds. A. Verschuure; collecte voor Adullam.

Zwijndrecht - Oude Kerk, zat. 10 febr., 19.30 uur, psalmzangavond met psalmen rondom Israël, Huig van der Knijff, orgel; ds. M.H. Schot, meditatie; collecte voor deputaatschap voor Israël.

VOOR ALLE IN DIT NUMMER GENOEMDE
TOEKOMSTIGE DATA GELDT:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Kerkdiensten

ZONDAG 11 FEBRUARI 2024

Aalburg 9.30 uur ds. G.W.S. Mulder en 15.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Aalst** 14.30 uur ds. E. Bakker; **Alblasserdam** 9.30 en 14.30 uur ds. A. Verschuure; **Alphen aan den Rijn** 15.30 uur ds. M. Blok; **Amersfoort** 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; **Amsterdam** 18.30 uur ds. P. Mulder; **Apeldoorn** 10.00 en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; **Arnhem** 10.00 en 16.00 uur ds. W. Silfhout; **Barneveld-Centrum** 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; **Barneveld-Zuid** 9.30 en 19.00 uur ds. J. van Laar; **Beekbergen** 10.00 (H.A.) en 19.00 uur ds. A. Schreuder; **Benthuisen** 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. M. Blok; **Berkenwoude** 10.00 uur ds. P.G. Heijkamp en 19.15 uur ds. G.W.S. Mulder; **Bodegraven** 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 19.00 uur ds. G.J. Baan; **Boskoop** 9.30 en 16.30 uur ds. P.J. de Raaf; **Brakel** 15.30 uur ds. G. Pater; **Burgh-Haamstede** 10.00 en 18.30 uur ds. S. Maljaars; **Capelle aan den IJssel-West** 19.15 uur ds. A. Verschuure; **De Valk-Wekerom** 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; **Delft** 17.00 uur ds. J.M. Evers; **Den Haag-Scheveningen** 18.30 uur ds. C. van Ruitenburg; **Deventer** 10.00 en 18.00 uur stud. W. de Jong; **Dirksland** 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. K. Boeder; **Doetinchem** 9.30 en 15.00 uur ds. H. van der Heiden; **Dordrecht** 16.45 uur ds. W.A. Zondag; **Drachten** 9.30 en 15.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Ede** 9.30 en 16.00 uur ds. J.B. Huisman; **Eindhoven** 15.00 uur ds. A.A. Brugge; **Elspeet** 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. G. van Manen; **Enkhuizen** 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; **Enschede** 15.00 uur ds. S.W. Janse; **Enter** 9.30 en 15.00 uur ds. L. van der Kuijl; **Ermelo** 9.30 en 18.30 uur ds. P.C. Vlot; **Goes** 18.00 uur ds. C.J. Meeuse; **Gorinchem** 14.30 uur ds. H.A. van Zetten; **Gouda** 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; **Goudswaard** 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; **'s-Gravenzande** 19.00 uur ds. M.H. Schot; **Hardinxveld-Giessendam** 18.00 uur stud. J.C. Kriekaart; **Hendrik-Ido-Ambacht** 10.00 en 16.30 uur ds. M.H. Schot; **Hoogeveen** 19.00 uur ds. A. Schot; **Houten** 18.30 uur ds. W. Harinck; **Kampen** (locatie: Bovenkerk, Kampen)

9.30 uur ds. D.W. Tuinier en 15.30 uur ds. A. Schreuder; **Kamperland** 15.30 uur ds. M. Karens; **Katwijk aan Zee** 10.00 en 16.00 uur ds. C. van Ruitenburg; **Kesteren** 12.30 en 18.30 uur ds. D. de Wit; **Klaaswaal** 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; **Kootwijkerbroek** (locatie: Verlengde Parallelweg te Barneveld) 10.00 (H.A.) en 19.00 uur ds. G. Beens; **Kortgene** 10.00 en 16.00 uur ds. C.J. Meeuse; **Krimpen aan den IJssel** 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Kruiningen** 9.30 en 18.00 uur ds. G. Hoogerland; **Leerdam** 10.00 en 18.00 uur ds. M.G. van Middendorp; **Leiderdorp** 10.00 en 16.00 uur ds. P. Mulder; **Lelystad** 9.30 en 16.00 uur stud. J. Kroon; **Lisse** 15.00 uur ds. H. Brons; **Marknesse** 19.00 uur stud. J. Kroon; **Meeuwen** 19.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Meliskerke** 9.30 en 14.30 uur ds. A.E. Brijder; **Melissant** 14.30 uur ds. K. Boeder; **Middelburg-Centrum** 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. M. Karens; **Middelharnis** 9.30 en 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; **Mijdrecht** 15.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Moerkapelle** 9.30 en 18.30 uur ds. H. Brons; **Naaldwijk** 9.30 en 16.00 uur ds. J. Schipper; **Nieuw-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Nieuwdorp** (locatie: Coudorp 41) 9.30 en 14.00 uur stud. R.T. Michielse; **Nieuwer Ter Aa** 15.15 uur (H.D.) ds. J. Beens; **Nieuwerkerk** 9.30 uur ds. C. Harinck; **Nijkerk** 9.30 en 18.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Nisse** 14.30 uur ds. M. Boersma; **Nunspeet** 9.30 (H.A.) en 15.30 uur ds. A. Schot; **Oosterend (Texel)** 10.00 en 16.00 uur ds. A.P. Baaijens; **Oostkapelle** 15.00 uur (H.D.) ds. S. Maljaars; **Oostvoorne** 10.00 (H.A.) en 15.00 uur ds. M. Joosse; **Opheusden** 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. W. Mouw; **Oud-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; **Ouddorp** 15.00 uur ds. G.J.N. Moens; **Oudemirdum** 9.30 en 14.30 uur ds. A.B. van der Heiden; **Poortugaal** 17.00 uur ds. A. Verschuure; **Poortvliet** 18.00 uur ds. M. Joosse; **Puttershoek** 14.30 uur ds. W.A. Zondag; **Rhenen** 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; **Ridderkerk-Slikkerveer** 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; **Rijssen-Noord** 9.30 (H.A.) en 18.30

uur ds. A.T. Huijser; **Rijssen-West** 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; **Rijssen-Zuid** 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. S.W. Janse; **Rilland-Bath** 18.00 uur ds. J.J. Tanis; **Rotterdam-Alexanderpolder** 15.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Rotterdam-Centrum** 9.30 en 14.30 uur ds. J.M. Evers; **Rotterdam-IJsselmonde** 9.30 en 17.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Rotterdam-Zuidwijk** 10.00 en 16.30 uur ds. G.J. Baan; **Scherpenzeel** 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. J. Beens; **Sliedrecht** 9.30 en 16.00 uur stud. J.C. Kriekaart; **Soest** 16.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; **Spijkenisse** 14.30 uur ds. G.J. Baan; **Sprang-Capelle** 9.30 en 16.00 uur ds. J.W. Verweij; **Stolwijk** 10.00 en 19.00 uur ds. C. Hogchem; **Terwolde-De Vecht** 9.30 en 14.30 uur ds. J. de Kok; **Tholen** 10.00 uur ds. J.J. Tanis; **Tricht-Geldermalsen** 10.00 en 18.30 uur ds. A.A. Brugge; **Uddel** 10.00 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; **Urk** 10.00 (H.A.) en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; **Utrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. W. Harinck; **Veen** 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; **Veenendaal** 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. B. Labee; **Waardenburg** 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. G. Pater; **Wageningen** 18.30 uur stud. R.T. Michielse; **Werkendam** 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Westkapelle** 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. M. Boersma; **Wierden** 15.00 uur ds. P.D. den Haan; **Woerden** 19.15 uur ds. W.A. Zondag; **Wolphaartsdijk** 18.00 uur ds. A.E. Brijder; **Yerseke** 9.30 uur ds. C. van Krimpen; **Zeist** 18.30 uur ds. J.B. Huisman; **Zoetermeer** 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. J.B. Zippro; **Zwijndrecht** 9.30 en 16.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Zwolle** 15.00 uur ds. P.C. Vlot.

DINSDAG 13 FEBRUARI 2024

Drachten 19.30 uur (H.D.) ds. A. Verschuure; **Lisse** 19.45 uur ds. K. Boeder; **Oude-Tonge** 19.30 uur ds. C.J. Meeuse; **Rotterdam-Centrum** 19.45 uur ds. G. van Manen.

WOENSDAG 14 FEBRUARI 2024

Aalburg 19.30 uur ds. W.J. Karels; **Barendrecht** 19.30 uur (voor de GBS) ds. B.J. van Boven; **Beekbergen** 19.30 uur ds. A. Schreuder; **Berkenwoude**

19.30 uur ds. M. Joosse; **Hoogeveen**
 19.30 uur ds. G. van Manen; **Leiderdorp**
 19.30 uur ds. P. Mulder; **Meeuwen**
 19.30 uur ds. J. Schipper; **Melissant**
 19.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Mijdrecht**
 19.30 uur ds. M.G. van Middendorp;
Oosterend (Texel) 19.00 uur ds. A.P.
 Baaijens; **Poortvliet** 19.30 uur ds. E.
 Bakker; **Rhenen** 19.30 uur ds. F. Mulder;
Rijssen-Noord 19.30 uur ds. A.T. Huijser;
Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur
 ds. C. van Ruitenburch; **Sprang-Capelle**
 19.30 uur ds. G.J. van Aalst; **Stolwijk**
 19.30 uur ds. C. Hogchem; **Terwolde-De**
Vecht 19.30 uur ds. J. van Laar; **Urk**
 10.00 en 17.00 uur (Biddag) ds. A.J. de
 Waard; **Waardenburg** 19.30 uur ds. G.
 Pater; **Wageningen** 19.30 uur ds. E.J.
 Boudewijn; **Zeist** 19.30 uur ds. G.W.S.
 Mulder; **Zwolle** 19.30 uur ds. A.A.
 Brugge.

DONDERDAG 15 FEBRUARI 2024

Alblasserdam 19.30 uur ds. C.A. van
 Dieren; **Alphen aan den Rijn** 19.30 uur
 ds. A. Schot; **Hardinxveld-Giessendam**
 19.30 uur ds. J. Schipper;
Kootwijkerbroek 19.30 uur ds. G. Beens;
Middelharnis 19.30 uur ds. G.J.N.
 Moens; **Naaldwijk** 19.45 uur ds. A.
 Schreuder; **Sliedrecht** 14.00 uur (huw.
 bev.) ds. C. Hogchem.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 11 FEBRUARI 2024

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30
 en 16.30 uur (Bijbeluur) evang. M.
 Vos; **Breda** (Vriesdongen 1) 10.30
 uur; **Emmen** (Prinsesselaan 6 I) 9.30
 en 15.30 uur evang. C. van Drunen;
Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30
 en 12.00 uur (Bijbeluur) evang. S. de
 Visser; **Merksem** (Jaak de Boeckstraat
 21-23) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van
 Setten; **Rotterdam** (Gouwstraat 36b)
 14.00 uur ds. M.H. Schot; **Scheveningen**
 (Keizerstraat 177) 14.30 uur evang. M.
 van Velden; **Tilburg** (Offenbachstraat

105) 10.00 en 16.00 uur evang. H.J. van
 den Boogaart.

EVANGELISATIEPOSTEN

Alkmaar

Evangelisatiepost 'Bij de Bron', Willem
 Buytewechstraat 2, 1816 GJ Alkmaar.
 Voor samenkomst en opgave zie onze
 website. De inloop is geopend op zater-
 dag van 11.00-15.00 uur.
 Wilt u meer weten over ons
 werk? Kijk dan op onze website
 www.bijdebronalkmaar.nl of neem
 contact op met de evangelist J. Geerts,
 jan@bijdebronalkmaar.nl / 06 15954135.
 Voor actuele informatie of bezoek,
 bezoek dan eerst onze website.

Amsterdam

Evangelist M. Vos. Evangelisatiepost 'Bij
 Simon de Looier', Looiersgracht 70-72,
 1016 VT Amsterdam.
 Tel. (020) 6227742 / 06 38327638.
 Website: www.bijsimondelooier.nl
 Informatie: amsterdam@bijbelcentrum.nl
 Samenkomst op zondagmorgen om
 10.30 uur, zondagmiddag een Bijbeluur
 om 16.30 uur.
 U bent hartelijk welkom in
 onze evangelisatiepost.
 Openingsstijden inloop: dinsdag, woens-
 dag, vrijdag en zaterdag 10.00-12.00 en
 12.30-15.30 uur.
 Verenigingen en kerkenraden kunnen
 bij ons boeken kopen. U steunt daar-
 mee het evangelisatiewerk in Amster-
 dam. Voor informatie en bestellingen:
 Mevr. A.G. Aangeenbrug-Westerink:
 boeken@bijsimondelooier.nl

Breda

Inloopcentrum 'De Lichtboei', Vriesdon-
 gen 1, Breda.
 Contactadres: info@inloopdelichtboei.nl
 Openingsstijden: dinsdag en zaterdag
 10.00-12.30 uur.
 Iedere zondag een samenkomst om
 10.30 uur.

Voor actuele informatie:
 www.inloopdelichtboei.nl

Emmen

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw
 Prinsesselaan 6-I te Emmen.
 Samenkomsten iedere zondag om
 9.30 en 15.30 uur. Voor vakantiegasten
 geldt: van harte welkom!
 Kringloopwinkel en Activiteitencen-
 trum 'Bij de Tijd', Hoofdstraat 88,
 7811 ES Emmen.
 Openingsstijden: Elke dinsdag, woens-
 dag, donderdag, vrijdag en zaterdag
 van 10.30-16.00 uur.
 Tel. (0591) 653517,
 www.bijdetijdemmen.nl
 Coördinator: Geert Baan;
 coördinator@bijdetijdemmen.nl,
 06 14691696.

Leeuwarden

Evangelist S. de Visser; Kerkgebouw
 Achter de Hoven 2-c te Leeuwarden.
 Samenkomsten 9.30 en 16.00 uur.
 Bijbeluurtje 12.00 uur.
 De diensten zijn vrij toegankelijk.
 De inloop is geopend op vrijdag en
 zaterdag van 11.00-15.00 uur.
 Heeft u zin in een wandeling door
 Leeuwarden? Een wandelroute kunt u
 afhalen tijdens de openingsstijden van
 de Inloop tegen een kleine vergoeding.
 Van harte welkom!
 Overige informatie kunt
 u vinden op de website:
 www.inloophuisachterdehoven.nl.
 Een gift is welkom op rekeningnummer
 NL79 RABO 0159 3425 70 t.n.v.
 Deputaatschap voor Evangelisatie.

Merksem

Evangelist A. van Setten; protestants
 centrum 'De Bron', Jaak de Boeckstraat
 21-23; samenkomsten iedere zondag
 om 10.00 en 16.30 uur.
 Voor de openingsstijden van De Bron
 op maandag t/m zaterdag verwij-
 zen we u graag naar onze website:
 www.indebron.be

Rotterdam

Evangelist M. Rozema
 Inloop- en Bijbelcentrum 'In de
 Gouwstraat', Gouwstraat 36-b,
 Rotterdam-Charlois.
 Samenkomst elke zondagmiddag om
 14.00 uur.
 Op onze website
 www.indegouwstraat.nl wordt de actu-
 ele informatie weergegeven.

Voordat het hart van een mens is
 wedergeboren, is het zijn slechtste
 deel. Daarna is het zijn beste deel.

- J. FLAVEL -

De openingstijden voor onze 'Inloop-winkel' zijn: woensdag van 12.30-15.00 uur en vrijdag van 15.00-20.00 uur.

Van harte welkom!

Scheveningen

Christelijk centrum 'Het Kompas Scheveningen', Keizerstraat 177, Scheveningen.

Samenkomst elke zondagmiddag om 14.30 uur.

Van harte welkom tijdens de inloophmomenten op woensdag 10.30-12.30 uur, donderdag 13.00-15.30 uur, vrijdag 13.30-15.30 uur

en zaterdag van 10.30-14.30 uur of breng een bezoekje aan de kringloopwinkel die geopend is op donderdag van 13.00-15.30 uur, vrijdag van 13.00-15.30 uur en zaterdag van 10.30-14.30 uur. U bent van harte welkom! Nadere informatie vindt u op de website www.kompasscheveningen.nl

Tilburg

Evangelist H.J. van den Boogaart; Kerkruimte: Offenbachstraat 105, 5011 EH Tilburg.

Samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 16.00 uur.

In Het Kruispunt worden de zondagse

samenkomsten en andere activiteiten gehouden. Zie voor info en openingstijden: www.kruispunttilburg.nl

Utrecht/Leidsche Rijn

Bijbelcentrum 'De Hoeksteen', Monarchvlinderlaan 200, Utrecht

Wilt u meer weten over ons werk in de Utrechtse wijk Leidsche Rijn? Kijk dan eens op onze website www.hoeksteen-leidscherijn.nl of neem contact op met de veldwerker dhr. J. Hakkenberg, j.hakkenberg@hoeksteen-leidscherijn.nl

Advertenties

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente Rijssen-Noord deelt met droefheid mee dat is overleden haar oud-ouderling

Johan Smalbrugge

in de leeftijd van 65 jaar.

Gedurende de jaren 2001 - 2009 heeft hij onze gemeente, eerst als diaken en daarna als ouderling, met de hem geschonken gaven in getrouwheid en met de liefde van zijn hart mogen dienen.

De Heere vertrooste en ondersteunde zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen in dit smartelijke verlies. Hij vervulde de lege plaats met Zichzelf en Hij heilige deze roepstem in de kring van de familie en ook in het midden van onze gemeente.

Namens de kerkenraad:
Ds. A.T. Huijser, preses
H. Baan, scriba

Rijssen, 31 januari 2024

Presentatie eind febr. 'Niets bij geval',
watersnood Sirjansland, m.m.v.
burgemeester Schouwen-Duiveland
en Watersnoodmuseum:
www.ramshoorn.nl

Betaguard (NeoLife) - om vrijer te ademen door de neus (ook bij pollen), bij een gevoelige huid. Februari-aanbieding.
Kommie 06-34826766
www.naturalhealthproducts.nl

Bruinisse: Boek nu uw vakantie op onze gezellige camping!
Safaritent/stacaravan/kampeerplaats.
Kijk op www.dewelblok.nl
Tel. 0111-482523

Bent u ook op zoek naar mooie **raambekleding**? Wij komen vrijblijvend bij u thuis adviseren! We nemen naast veel kleur en stofstalen ook jarenlange ervaring mee. Bel Jan op 06-36294314 of kijk op [wiltraamdecoratie.nl](http://www.wiltraamdecoratie.nl)

 begrafenisverzorging
Den Hollander

- Alleen begrafenissen
- Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst rouwcentrum of thuis met koeling
- Dag en nacht bereikbaar

☎ 010 - 460 05 09
✉ info@tdenh.nl
🌐 www.begravenisverzorgingdenhollander.nl

 HOEKMAN
Kantoor & Project

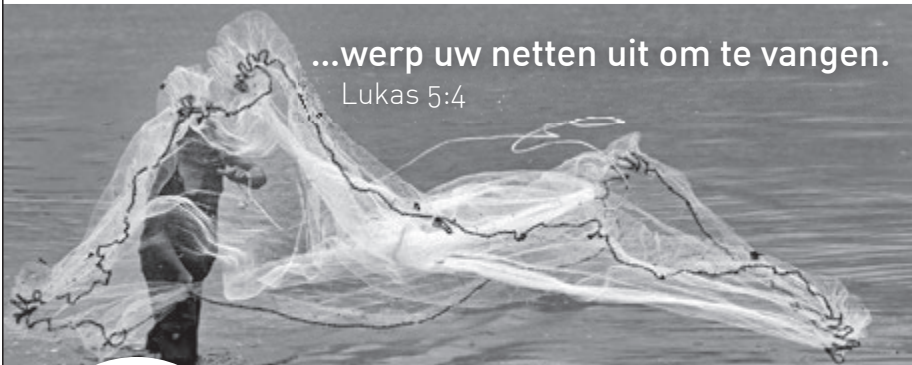
Levering
in heel
Nederland

Hoekman is uw leverancier van **tafels en stoelen voor kerk, vergaderzaal of consistorie.**

Maak een **vrijblijvende afspraak** bij u op locatie.
U kunt dan kennismaken met onze **kwaliteit en jarenlange ervaring.**

Noordzandstraat 34 | 4401 CG Yerseke
T 0113 572907 | www.piethoekman.nl

Wij zoeken **zendingswerkers**

...werp uw netten uit om te vangen.
Lukas 5:4

Kijk voor meer informatie op www.zgg.nl/vacatures. We zien uit naar je sollicitatie.

D.V. zaterdag 24 februari 2024

Niet-ritmische psalmzangavond met bovenstem - Maartenskerk Tiel
Aanvang: 19.30 uur | Toegang vrij!
Leiding: ds. A.A. Brugge
Orgel: Bart Kruithof
M.m.v. Bovenstemgroep Katwijk
Collecte t.b.v. Helpende Handen

Terlouw Parket Ede, voor het leveren, leggen en renoveren van **houten vloeren**.
Bel Kees Terlouw op 06-24241402 of mail naar info@terlouwparket.nl

PSALMZANGAVOND Chr. Ger. Beth-El Kerk - **SLIEDRECHT** (met het vernieuwde kerkorgel)
D.V. ZATERDAG 24 FEBRUARI
19.30 uur - Toegang vrij!
Organist: Pieter Heykoop
Thema: "David, lieflijk in Psalmen"
Korte verb. meditaties: Ds. K. Hoefnagel
Col.: Noodhulp Moldavië

Nieuw in de Alblasserwaard!

VERGADEREN | OVERNACHTEN | GENIETEN

0183 - 741 030
WWW.MARIAHOEVE-HOORNAAR.NL

begrafenisverzorging

Wij verzorgen alléén begrafenissen in elke woonplaats in Nederland, maar voornamelijk op de Veluwe, in Kampen en omgeving en in Rijssen en omgeving.

Dag en nacht bereikbaar en béschikbaar.

Regio Kampen, IJsselmuiden, Genemuiden
Ditmar Markusse T 038 33 323 83

Regio Rijssen, Enter, Wierden

Benny Vos T 0548 540 053

Anja van den Belt - van den Dijk, Contactpersoon /verzorgdame

Regio Veluwe en omliggende gebieden

Johan van Lagen, Benny Vos & Mark Vos T 0577 401 689

Vertrouwd verzorgd

www.begrafenisverzorgingvos.nl

Reformatorische Psychologenpraktijk Nederland biedt identiteit bewuste behandeling en begeleiding aan volwassenen, jongeren en kinderen met psychosociale en psychologische vragen en problemen.

Tevens voor mediation en zakelijke advisering.

Drs. J.C. de Jonge en mw. drs. M.J. de Jonge - Brouwer.

44 R I-straat 2, 4051 AR Ochten
0344 - 667042 of info@rpnederland.nl

www.rpnederland.nl

Te huur; vakantiewoning te Damwoude, 3km van Dokkum geschikt voor 2 volwassen personen.
Voor inl.: 06 30418160

SAMENZANG-AVOND

met Arthur de Jong

Toegang gratis!

Thema:

De volken zullen U belijden

Met medewerking van Betuwse Bovenstemgroep
Meditatie door ds. W. Visscher

ZATERDAG 10 FEBRUARI 2024

aanvang 19.30 uur - kerk open 19.00 uur

GER. GEM. AMERSFOORT
Waterdaal 1

COLLECTE VOOR STICHTING ISMAËL

Koop tijdens deze avond originele Zeeuwse bolussen!

→ VACATURES!

In ons **Salaris & HR** team hebben wij de volgende vacatures:

SALARISADMINISTRATEUR

16-24 uur

SALARISADMINISTRATEUR/- ADVISEUR

24-40 uur

Meer informatie over deze vacatures en solliciteren? →

verhelstadministratie.nl/jobs

Word vriend en steun de Stichting!
NL35 ABNA 0548 9879 20

De Bijbel een vergeten boek?

Help mee de waarheid terug te brengen!

Stichting Vrienden van Heidelberg en Dordrecht

Meer informatie? → www.svvhed.org

Achterhoek - Zoekt u voor een paar fijne dagen een gemoedelijk en rustig **B&B**? Bel dan voor meer info naar 06 22448276 of mail naar indefruittuin@hotmail.com

Nog beschikbaar week 31-32 ons ruime **vakantiehuis, DE Erzbergte**, 4-8 pers. Info: 06-14234578

Te koop: mooie vakantiewoning (Landgans) met 4 slaapkamers (8 pers.) **op Bungalowpark Hoge Hexel** incl. inventaris waaronder was- en vaatwasmachine. Tel. 06-23271774

Hartelijk welkom in onze **B&B in Elspeet!**
www.bbachtendgloren.nl
Info: 06 13450569

Uitnodiging

Alle kinderloze echtparen nodigen wij van harte uit voor onze bijeenkomst D.V. zaterdag 9 maart 2024 in de Bethelkerk, Laan van Leeuwenstein 10 te Geldermalsen. Inloop 14.00 uur, opening 14.30 uur

Ouderling L. Huisman houdt een meditatie en leidt de Bijbelstudie. Ook is er ruimte voor vragen en ontmoeting. Hartelijk welkom!

Winst uit verdriet
Bijbelse bezinning op kinderloosheid

Revoke wil echtparen met een onvervulde kinderwens ondersteunen door Contact, Voorlichting en Bezinning.

Revoke

Belgische Vereniging van Ouderloze Kinderloze Echtparen

Wilt u meer informatie: kijk op www.revoke.nl, mail naar algemeen@revoke.nl of bel 0318 - 45 65 87.

Als achterom kijken pijn doet en vooruit kijken zorgen geeft...

Christelijke hulpverlening bij:

Somberheid
Verdriet
Vragen en twijfels
Opvoeding
Zorgen in de relatie

In heeft het met alle te doen

www.coachpraktijk-EigenWijs.nl
06-15604697
Westmaas - Elspeet

Werken (en wonen) waar liefde woont

Wil jij op je werk een zegen zijn voor anderen? Kom werken als (leerling) verzorgende-IG of verpleegkundige bij woonzorgcentrum Uitzicht in Vlaardingen! Woon je ver weg? Geen probleem, want bij Uitzicht kun je ook een appartement huren! Een mooie uitvalsbasis voor Rotterdam en Hoek van Holland.

Nieuwsgierig? →

Neem een kijkje op www.cedrah.nl/werkenbij of neem contact op met P&O adviseur Mariëlle:

06 15 19 32 59

m.denhartog@cedrah.nl

Cedrah
Wonen - Zorg - Dienst

Bij een contract van minimaal 16 uur per week bieden we je de mogelijkheid om een appartement te huren bij Uitzicht!

vacature

Medewerker

De Vereniging voor Zondagsrust en Zondagsheiliging is op zoek naar een medewerker. U hebt contacten met landelijke en lokale politiek, kerken en haar verenigingen, scholen en andere maatschappelijke organisaties.

De functie is nieuw en u beschikt bij voorkeur over een eigen netwerk en bouwt dat uit. U communiceert makkelijk, zowel schriftelijk als mondeling. In eerste instantie betreft het een parttimefunctie van één dag per week, met geleidelijke groei naar een fulltimefunctie.

We verwachten hartelijke verbondenheid met de beginselen van onze vereniging. U onderschrijft de Drie Formulieren van Enigheid, zoals vastgesteld op de Synode van Dordrecht (1618-1619), en bent belijdend lid van een van de reformatorische kerken in Nederland.

Hebt u interesse?

Neem voor meer informatie contact op met de heer L. Vogelaar, voorzitter van onze vereniging, via **0577-491790** of stuur uw sollicitatie naar lvogelaar@klikSAFE.nl.

UW ORGEL- ÉN PIANO SPECIALIST

www.johdeheer.nl

Leeghwaterstraat 46/47
3364 AE Sliedrecht
Tel.: 0184-419 611

♥ HULPVERLENING

♥ COACHING

♥ TRAINING

♥ TOERUSTING

Nieuwerkerk aan den IJssel | Barneveld | Yerseke

T 010 7 411 411 | E info@praktijkdenuijl.nl
I www.praktijkdenuijl.nl

Veelal vergoed door ziektekostenverzekeraars

Begrafenisonderneming de Jongh

Voor een waardige en stijlvolle verzorging
van alleen begrafenissen

Dag en nacht persoonlijk bereikbaar

Hardinxveld-Giessendam	0184 - 611 154
Waardenburg	0418 - 652 039
Werkendam	0183 - 701 017
Dordrecht e.o.	078 - 641 27 40
Nieuw-Lekkerland	0184 - 683 838

info@begrafenisondernemingdejongh.nl
www.begrafenisondernemingdejongh.nl

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
P.H. VAN DER LEER
Veenendaal Rhenen

Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding
bij het verzorgen van alleen begrafenissen

P.H. van der Leer

T 0318 - 526641 E info@phvanderleer.nl
M 06 - 46376232 W www.phvanderleer.nl

WORD JIJ ONDERHOUDSMONTEUR BIJ FLOOR FOODS?!

- **Taken:** onderhoud en optimalisaties van machines en processen, storingen verhelpen.
- **Werkomgeving:** dynamisch en uitdagend, geen dag is hetzelfde.
- **Arbeidsvoorwaarden:** fulltime in een innovatieve en groeiende onderneming. Competitief salaris en ruimte voor ontwikkeling.
- **Profiel:** MBO werk- en denkniveau. Technische achtergrond, hands-on mentaliteit, flexibel en ervaring is een pré.
- **Ben jij die aanpakker met passie voor techniek?**

Floor Foods
Handelsweg 10, Kapelle

Neem contact op
met Wim:

w.paans@floorfoods.nl
T. 085 - 112 83 00

B buitenpraktijk
Mark.

Buiten is er ruimte.
Ruimte voor gesprek, ruimte voor jou.

Psychosociaal therapeut
mark@buitenpraktijkmark.nl

+31 (0)6 53 29 69 57
buitenpraktijkmark.nl

kina
begrafenisverzorging

D.W. Schipper
010-458 31 12
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Wernsen Bouw en Montage is op zoek naar een **Monteur** voor onze Totaalbouw. Een indruk van welke projecten wij realiseren? Zie onze website: **www.wernsenbouwenmontage.nl** Bel of app met Arjen de Reus voor een afspraak: 06-82516382

DE KOSTUUMSPECIALIST

De grootste in ambtskostuums, zakelijke (maat)pakken én trouwkostuums. We adviseren u graag persoonlijk (desgewenst op afspraak), van harte welkom!

Bergambacht | Veenendaal | **speksnijder.nl**

SPEKSNIJDER
mode met aandacht

Boekhandel
De ZONNEBLOEM

Dorpsstraat 162 - Scherpenzeel (gld)
033-2774355
www.boekhandeldezonnebloem.nl

HUIB RUIJGROK
ERFRECHT & NALATENSCHAPPEN

Juridisch advies en administratieve en praktische hulp bij:

- nalatenschappen
- testamenten
- erfbelasting
- executele en conflictbemiddeling

Burg. Houtkoperweg 7 4033 BJ Lienden
T 0344 745 104 M 06 19452290
info@huibruijgrok.nl www.huibruijgrok.nl

De specialist in het milieubewust isoleren van uw woning

PROFIJT ISOLATIE

Vloerisolatie
Spouwisolatie
Dakisolatie
Gevelisolatie

Energiestraat 7 7461 TZ RIJSSSEN Tel: 0548 546055

Profiteer nu!! landelijke subsidie **www.profijtisolatie.nl**

Zoekt u een mediator of organisatie-adviseur?

Bel: 06 - 53868881

www.bvissermediation.nl
www.bvisserconsultancy.nl

de SAAMBINDER Bewuste keuze

Colofon

Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten
Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. B. Labee
Redacteurs: ds. G.J. van Aalst, J. van 't Hul, ds. G.W.S. Mulder

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers, boeken ter recensie en vragen voor de rubriek 'Vraag en antwoord' naar:

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-513597
E b.labee@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten en meditaties:

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Advertenties en familieberichten aan Verloop drukkerij:
Ohmweg 31, 2952 BD Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandag-morgen 9 uur.

Advertenties € 1,90 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden:

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.
De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementenprijzen:

voor Nederland: € 15,50 per halfjaar
voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
* afwijkend tarief voor: Canada: \$ 165,
USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika:

A.C. Kieboom
12093 Sprinkle Road
Vicksburg, MI 49097
T. 001 269 720 3533
E. saambinder.noordamerika@gmail.com

Enkele handige websites

Gereformeerde Gemeenten:
Algemeen: www.gergeminfo.nl
(doorklikken naar diverse deputaatschappen)
De Saambinder: www.desaambinder.nl
Adviesplein gemeente en gezin:
www.gemeenteengezin.nl
Studenten: www.werkgroepstudenten.nl
Jeugdbond: www.jbgg.nl

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Tevergeefs

Je hebt allemaal weleens momenten in je leven dat je denkt: 'Waar doe ik het allemaal voor? Wat heb ik eraan? Wat word ik er beter van? Wat voor zin heeft het?'

Het zijn herkenbare vragen. Deze vragen kunnen je bezighouden als je met je schoolwerk bezig bent. Je bent aan het leren. Het gaat niet zoals je hoopt. Je denkt: tevergeefs, het lukt me niet, ik stop ermee. Of, je bent druk met je zaterdagbaan. Je verdient er een smak geld mee. Maar toch heb je vast weleens het gevoel: tevergeefs! Wat heb ik er uiteindelijk aan?

De Heere zegt: het is inderdaad tevergeefs als je het zonder Mij doet. Als je in werk en schoolgaan niet omhoogkijkt, dan wordt het inderdaad niets. Dan kun je vroeg opstaan, laat naar bed gaan, je een slag in de rondte werken, maar onder aan de streep staat: tevergeefs! (Ps. 127:2).

Het is nog enigszins te begrijpen dat je deze vraag stelt als het gaat over het leven van alledag. Maar het volk van Israël presteerde het zelfs om de vraag te stellen: wat heb je eraan om God te dienen? Ze geven zelf ook het antwoord. In Maleachi 3 staat: 'Het is tevergeefs God te dienen; want wat nuttigheid is het, dat wij Zijn wacht waarnemen?' (Mal. 3:14). Het levert niets op. Het is allemaal zinloos.

Gods kind Asaf kende ook deze strijd. Als hij naar de goddelozen keek, dan was het rozengeur en maneschijn. Ze hadden meewind. Ook hij taxeert het leven met de Heere: het is tevergeefs! (Ps. 73:13). Maar de Heere liet hem verder kijken dan alle omstandigheden. Dat doet Asaf zingen: 'U bent de Rotssteen mijns harten, en mijn Deel in eeuwigheid' (Ps. 73:26).

Tevergeefs? Nooit tevergeefs! ♦

Leestip: Psalm 73 en 127

► Huiswerk maken? Waar doe ik het allemaal voor?

Uit:

Het levenslied van Robert

Onderweg op zee is Robert ernstig ziek geworden. Telkens gaat Andrew met dezelfde vragen naar hem toe. 'Voel je je al iets beter? Wil je iets drinken?'

'Waar zijn we nu?' fluistert Robert.

'We varen langs het eiland Patmos, waar de apostel Johannes zulke heerlijke openbaringen kreeg,' is het antwoord. Er trekt een glimlach over Roberts versmalde gezicht.

'Wil je het tentdoek wat opzij doen, zodat ik er ook iets van kan zien?'

Verlangend kijkt hij naar het land in de verte. Zou de Heere ook hem hier verschijnen en opnemen in Zijn heerlijkheid? Hij mag zich veilig weten in de handen van zijn Vader in de hemel, Die hem vergeven en verlost heeft.

Het is inmiddels augustus geworden.

Eindelijk komt de haven van Smyrna in zicht. Robert wordt door behulpzame handen van boord gedragen en naar de dichtstbijzijnde herberg gebracht. Maar ook hier gaat het niet goed met hem.

'Breng me naar een dorp verderop, alsjeblieft,' zegt Robert. 'De muren zijn zo dun, van het lawaai hier doe ik geen oog dicht'. En zo gebeurt het. In het dorp Bouja is een Engelse arts en er wordt een rustig logeeraadres gevonden. Robert heeft veel overdenkingen in zijn ziekte, niet in het minst over zijn geliefde gemeente.

Gelukkig mag hij weer beter worden en hij schrijft aan zijn huisarts: 'Ik geloofde inderdaad dat mijn Meester mij tot Zich riep en dat ik onder de donkergroene cipressen van Bouja zou rusten, totdat de Heere komen zal. Mijn ernstigste gebeden waren voor mijn geliefde gemeente, dat God haar een leraar mocht geven naar Zijn hart'.

De reis gaat verder, via de Zwarte Zee naar Oost-Europa. Nu de winter in aantocht is, koopt Robert in Boekarest een warme mantel voor zichzelf. Ook hier proberen ze contact te leggen met de Joden. Ze bezoeken synagogen, een ziekenhuis en wonen een Joodse bruiloft bij. Ze huren een rijtuig om het land door te trekken, maar de reis gaat niet altijd voorspoedig. ♦

Vraag ^{en} antwoord

door
ds. Labee

Godsontmoeting

In een preek werd gesproken over een ware christin die drie keer in haar leven kon vertellen van een Godsontmoeting. Hoe moet ik dat plaatsen? We hebben toch niet met een 'karig' God van doen?

Bezoekleven

Het is in te denken dat deze gedachten post kunnen vatten als het verband van deze uitdrukking niet helder is. Onze 'ouden' spraken in dit verband over drie zaken: een bezoekleven, een onderhoudsleven en een gemeenschapsleven. Al moeten we het allemaal maar niet teveel van elkaar scheiden, met dat eerste wordt aangegeven dat er een Godsontmoeting mocht worden ervaren. Zo mocht Jakob in zijn leven enkele malen spreken. In Bethel horen we hem bijvoorbeeld getuigen na die wonderlijke, nachtelijke droom: 'Gewisselijk is de HEERE aan deze plaats, en ik heb het niet geweten. En hij vreesde en zeide: Hoe vreselijk is deze plaats! Dit is niet dan een huis Gods, en dit is de poort des hemels' (Gen. 28:16b, 17). Ongeveer twintig jaar later gaat hem 'de dageraad op', na een bange nacht van worstelen in Pniël. Weer lezen we zo'n treffend getuigenis: 'En Jakob noemde den naam dier plaats Pniël: Want, zeide hij, ik heb God gezien van aangezicht tot aangezicht, en mijn ziel is gered geweest' (Gen. 32:30).

Waarschijnlijk ging het in die bewuste preek om zulke onvergetelijke ogenblikken in het leven van dit kind des Heeren. Ogenblikken die - zolang een mens helder van geest mag blijven - meereizen op de levensweg.

Onderhoudsleven

Maar we hebben zeker niet met een 'karig' God van doen. Als het er schamel bijstaat in het leven van een waar-gelovige, dan is het een aanklacht tegen zichzelf. Want God bezoekt Zijn volk niet alleen, Hij onderhoudt de Zijnen ook. Al worden ze dat niet altijd 'gevoelig gewaar' en al lijkt het weleens dat God ze vergeten en verlaten heeft. Al moeten ze vooral belijden dat dát rechtvaardig zou zijn vanwege hun zonden en afmakingen. Maar de getrouwe Verbonds-God laat niet varen wat Zijn hand begon. Als dat niet waar zou zijn, wat zou er van de Zijnen worden? De dichter zingt er zo treffend van in Psalm 27 vers 7 (berijmd):

*'Zo ik niet had geloofd, dat in dit leven
Mijn ziel Gods gunst en hulp
genieten zou,*

*Mijn God, waar was mijn hoop, mijn
moed gebleven?*

*Ik was vergaan in al mijn
smart en rouw.*

*Wacht op den HEER', godvruchte
schaar, houd moed;*

Hij is getrouw, de Bron van alle goed;

*Zo daalt Zijn kracht op u in
zwakheid neer;*

*Wacht dan, ja, wacht; verlaat u op
den HEER.'*

Gemeenschapsleven

Als het recht ligt in het leven van genade, dan stáát de christgelovige naar de gemeenschap met God. In "Het geestelijk leven" van Th. à Brakel (1608-1669) lezen we: 'Daarom hebben alle heilige mannen Gods de middelen naarstig betracht en de godsdienstige oefeningen wel waargenomen; daardoor heeft God hun Zijn genade laten toevloeien. En hoe meer zij zich daarin benaardigd hebben, hoe meer God hen dan Zijn genade en bijzondere verborgenheden, vertroosting en gemeenzame tegenwoordigheid heeft geopenbaard' (...). 'Daarom is het nodig dat ieder gelovig mens, die begeert te genieten de bijzondere heimelijkheid van onze God en te smaken dat verbor-gen manna en zijn God en Zaligmaker dikwijls gemeenzaam te genieten en met de armen des geloofs en der liefde te ontvangen, dat hij enige godsdienstige oefeningen moet hebben, opdat God door de middelen hem Zijn genade mag meedelen en deelachtig maken'.

Ds. W.C. Lamain (1904-1984) schreef in één van zijn brieven: 'Het is bij het ware volk niet altijd hetzelfde. Het wisselt hier af. Maar eenmaal, bestreden, aangevochten, veroordeelde en moedeloze zielen, zal er geen nacht meer zijn; ook geen scheiding meer, geen banden, geen twijfel, geen ongelooft, geen vijandschap, geen lichaam der zonde en des doods. Straks zal God zijn alles en in allen'.

Lezer(es), kent u ook dat bezoekleven, onderhoudsleven en gemeenschapsleven? ♦

► Heb jij/hebt u ook een vraag?

Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder. Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.